

MAGYAR NŐK LAPJA

SZERKESZTI PAPP JENŐ

*gróf Széchenyi Ákos
és báró Rohonczy Sarolta*

Ünnepi hírek

KEDVES OLVASÓINK.
A papírral való kényeszerű takarékoság arra indította a magyar kormányt, hogy a napilapokkal egyidejűleg az összes folyóiratok terjedelmét újabb korlátozásra kötelezze. Ez újabb takarékosági rendelkezést a Magyar Nők Lapja a hazafias célú szolgáló tudattal vállalja és hiszünk, hogy olvasóink is hasonló megértéssel fogadják. Ez a számunk már csökkentett terjedelemben jelent meg, de nem csökkentett tartalommal. A legkisebb helyet is kihasználjuk, hogy olvasóink ne nélkülözzék a legkiválóbb irodalmat, hasznos rovatainkat, a divatot, kézimunkát, orvosi, háztartási, kertészeti és a többi megszokott rovatokat. A sűrített tartalomban mindezeket ezután is meg fogják találni olvasóink a „nélkülözhetetlen” elismerést, amivel annyiszor kitüntették a Magyar Nők Lapját, ezután is ki akarjuk érdemelni. Reméljük, hogy olvasóink nagy tábora a mai sorsdöntő küzdelemben is régi lelkesedéssel áll mellettünk és változatlan partitóságul erősit előfizetőbainkat.

BARÓ APOR CIZELA, a Magyar Vöröskereszt országos főnöke asszonya most ünnepelte harmincéves szolgálata jubileumi évfordulóját. Lankadatlan és eredményes munkásságát számos magas kitüntetéssel honorálták.

KASSAI ILONA védőnőgyakornok, kinnzsi lakost az újonnan megszervezett zalaszántói, Várhelyi Emília védőnőgyakornok, szombathelyi lakost a törnyiszentmiklósi közegészségügyi körbe osztotta be a belügyminiszter egészségügyi védőnőnek.

RAKOSPALOTÁN az Arany János-utca 93. számú ház munkásgyermekei a bombakárosultak javára kedves előadásokat rendeztek.

A TÁRSADALMI TURUL SZÖVETSÉG akciót indított Kémeri Nagy Imre életének megfilmesítése érdekében.

LOSONCZY DEZSŐ operát készíti Herczeg Ferenc „Pogányok” című regényből.

A MÚBARÁT KIALLITÁSÁN több festőművész vett részt. Kutasi Imre képei kiforrott stílust és technikát értek el. Grafikai munkái és pasztelljei közül azok a leghatásosabbak, ahol fényben oldja fel a tömegeket és körvonalat.

kat. Hamza Tibor és Pataky Ferenc a kiállítás katonaművészei, akik hősi harcokban többször megsebesültek. Hamza Tibor azokat a képeit állította ki, amiket Staryj Oszkolban és Kiewben festett. Elmélyedő érzéssel érezte ti az orosz sors szomorúságát és súlyosságát. — Pataky Ferenc gondos részleteléssel festi a tiroli volosai, budai tájakat és népéletet. — Banrévy Magda líral költő módjára finom érzékek helyezi el alakjait. — A Múbarát más termeiben Szilvássy Simon Margit képei láthatók. A művész különösen a tájképeket festi veleszületett festői érzékek s egyéni elmélyedéssel. Festői kvalitását színvonalasan képviseli az ideai kiállítása is.

A „MAGYAR NAP-TÁR”-t az Országos Magyar Sajtókamara adja ki. A szerkesztéssel Gáspár Jenő igazgató-főtájkárt bízták meg. Az ő irányításával a szerkesztés munkáját három kiváló szerkesztő, Radnai Endre dr., Darvas János és Früchtl Ede, a szerkesztés technikai munkáját Bella Andor, a kiadás munkáját pedig Kólya Sándor dr. kamarai igazgató végzi. A „Magyar Nap-tár” szerkesztése már megkezdődött.

FARKAS BELA, a szegedi egyetem tanára a bécsi egyetem főépületében a Zoologisch-Botanische Gesellschaft meghívására előadást tartott tudományos vizsgálatainak eredményéről. A halak hallásának kérdésével foglalkozva a hallás élettana szempontjából annyira fontos problémát a szövet- és sejttani kutatások oldaláról vizsgálta meg. A hallgatóság melegen ünnepelte a kiváló tudóst s az előadást hosszas vita követte.

KISS FERENC vezetésével a Turul Szépművészeti Egyesület jótékony művészeti rendezett a füleki Vigadóban. A Nemzeti Színház örökös tagja megnyitóbeszédében a megtisztult magyar művészetről tartott értékes előadást. A műsoron Baksa Kató, Dorita Boneva, Eyszen Irén, Pel-sőczy Irén, Rác Váli, Bihary József, Csányi László, Csóka Béla, Kántor Béla és a Hegyi-Magyarai kettős szerepeltek. A zongorakíséretet Pongrácz Zoltán és Veres Nándor dr. látták el.

HIMEN-HIREK. Elekes Éva, Elekes Mihály bankigazgató leánya és Török László örök hűségét esküdött a török-szentmiklósi ref. templomban. — Tieff István és neje július 24-én ünnepelték boldog házasságuk 25. évfordulóját. — Csóka Katalin és báró Brincken György Nyíregyházán házasságot kötött. — Koren Aranka és Vincze Miklós örök hűségét esküdött a dunaharaszti templomban. — Szilárd Anikó áll, tanfőnök és vitéz Szegedi László, a Függetlenség belső munkatársa, Debrecenben örök hűségét

Borosnyó Cyula és felesége Tauoher Aranka

esküdött. — Ifj. Kincses Gyula m. kir. hadnagy és Komjáthy Magdolna Mária vitézi várományos Hajduböszörményben, a rom. kat. templomban tartották esküvőjüket.

UJ KISMACYAR. Batka István és neje Bagó Anna Franciskának. Újkécske. Zsuzsanna Katalin kislányuk mellé Endre Géza kistfiuk szu-

letott. Keresztszülők: Rigó Margit és Rigó Ferenc, Kecskemét.

IN MEMORIAM. Perjesy Károly, a Ókta cipőgyár rt. tisztviselője. Budapesten, 25 éves korában, a légítámadás alkalmával hősi halált halt. — Boruss Ferenc nyug. j. b. irad. igazgató Hajdúánásan 66 éves korában elhunyt.

Dr. Polonkay Tivadarné ország. képviselő neje

Szép Erzsébet

Komjáthy Magdolna és Ifj. Kincses Gyula m. kir. hadnagy

Az ODOL megőrzi fogai épségét.

NYÁRI Barangolás

VI. ÉVFOLYAM 22. SZÁM
BUDAPEST, 1944 AUGUSZTUS 1

MAGYAR NŐK
LAPJA

SZERKESZTI
PAPP JENŐ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT,
KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

ÍRTA: VASS LÁSZLÓ

És ha mégis jut egy kis szabad idő, ha csak lélegzetnyi is, használd ki okosan, menj vidékre, az erdők és hegyek és vizek világába. Vedd tudomásul, az élet megy tovább, a halálaréna rettentő színefalai mögött is halad tovább, zavartalanul, a természet ősi törvényei szerint. Nincs megállás. Hullhat a bomba, virág nő a romokon is. Az üszkös falak és gerendák körül tovább érik a vetés, hullámzik a végtelen búzamező és békésen hajladozik a sudárjegenyész. Keleti határaink lejtőin fegyveres arcokkal van s bizony, mi a front mögött élünk, morzsolva kötelelenségszerűen, áldozatvállalóan a fenyegetett hátsószög hétköznapjait. Ez a tudat azonban nem szabad, hogy örökös rettegést, idegtébolyító félelmet gerjesszen bennünk. A lelket ebben a szörnyű viharban is, ma inkább, mint valaha, erősíteni kell, edzeni a végsőig való kitartásra. Ne zárjuk ki most már végérvényesen hétköznapjainkból az élet nemes örömeit, a kultúra és a szórakozás mély emberi szüksége kiolthatatlan szomjúságot ébreszt bennünk: nehogy megtagadjuk parancsait.

Menj hát ki szabadidődben a hegyek közé, a hős folyók partjára s élvezd, mondom, ha lélegzetre is, fenyegetett honunk minden földi szépségét. Menj az erdélyi országutakra, járd be a Tündérváros gyönyörű kaptatóit és havasi tisztaságú ösvényeit. Keresd fel a Felvidék büszke fenyvesei közé rejtett zegzugos városkákat, hol minden a régi, mint évszázadokkal ezelőtt, talán még az utcakövek is, amelyeket a böles városatyák időnként megforgatnak, hogy jusson a koptatásból az új nemzedéknek is. Üljetek meg a hazai hegyek napsütötte gerinceit és gyönyörködjétek ebben a csodálatos földkaréjban, amely vadban bő erdőkkel, halban bő vizekkel, nektártüpegetető hegyoldalakkal, arannyal, búzával táplálta ezer éven át a magyart. Keresd fel a hazát, a városok cs falvak határain túl is s akkor megérted, mit mond fenyegetett állapotában a tündéri magyar táj. Szükséged van rá s önéki is reád. Barangolj utain, majd érezni fogod, hogy ez a föld és mi egyek vagyunk s ha folyóink tovább folynak, erdőink tovább zúgnak, akkor nekünk is tovább kell élnünk.

Villogó dolomitok és hullámzó búzamezők, sötétlő fenyvesek és virágzó ákácok, lágyhajlású dombok és mérsékelt tarkaszín rétek fogadják a vándort valahol a dunántúli alkonyatban. Felvidéki embernek szokatlan ez a harmónizálva kevert tájkép. Az ellentétek kibékített vonalakban találkoznak s egy tovatűnt, a történelemnek régi, viharos éjszakáján elmúlt korra emlékeztetnek a szézzagatta romok. A kicsi folyó néhány százézer esztendővel ezelőtt mély völgyet vágott bele a dolomitfennsíkra s most a várost megkerülve, heves kanyarulattal fut el a Balaton felé. Nagy karéjban honfoglaláskori falvak ülnek meg a platon, nevük ősi ize és népük főménymagyarsága a honoszerző idők mellett vall. Még mélyebbre kívánsz nézni? Lépj a Balaton vizébe, a déli parton mindenütt puha homokba és agyagrétegekbe süpped a láb, amiket még az egész Kárpátmedencét elborító Pannón-tenger rakott le.

Most nyílik a fehérselmű árvalányhaj odafönt, a Gulyadombon. Ha ráfúj a bakonyi szél, dallamosan hullámzik, zizegő zúgással. Hívó lelkek szerint rég elporladt benedekrendi monostorok, templomok és apácakolostorok zsolozsmái sirnak fel benne. A visszahozhatatlan messzeségbe merülő kövek áhátata leng végig a kies völgyön. Térés zárdák kiásott alapzata és ezer évvel dacoló dómromok a magyar középkor felejtett ragyogásáról tanúskodnak. Itt-ott véresék, denevérek raktak fészket a szent kövek között, az ég felé törése közben megdermedt psalmusok finomivelésű szentélyében.

A völgy fordulatában egy magános templomfal riasztja meg az utast az elpihent Pannónia jóságú nyári éjszakájában. Falvak, ne vándoroljatok túlmessze templomaitoktól! — szólt a figyelmeztetés a törvény szigorával már a tizennegyedik század végén. Már és még... A népben még élt az ősi puszták szelleme, hogy amikor a tavasznak friss lehellete támad, ember és állat a tágas, kövérfürtű legelők felé veszi az útját. Így maradt itt e templom visszahívó hitnek s omló falaival most emlékeztetőnek.

Kiérve a multidező völgyből, a Balatonra néző lankáson egy présház fogad, vén diófák árnyékában. A néprege szerint Petőfi bujt meg benne, a segesvári csata után. De a valóságban Vörösmarty szeretett itt tanulni, mikor lázas vízióival népesítette be a kékegű tájat. Valaki elindulásomkor a Szép Ilonkát ajánlotta pannón útbaigazítómul, most mégis az eposzra gondolok a magyar Niebelung-teremtő nagy versre: »Megjön az új szomorúan feketednek az ormok, az élet elnyugszik s a fél föld lesz nyoszolyája...«

Óréa gondolkodok, a dunántúli költőre, akit az elmúlt szép tetteknek gondja vert fel, mikor e tájon borongott. A szelíd tájon, amely az ő kigyuló képzeletében hadikörnyékként elevenedett meg a honfoglaló vezérek seregétől. Ő, a présház Vén cigánya a nemzet multját és jövőjét látta meg innen, a lankák közül...

A táj borongó hajlatai és völgyei lassan megtelnek sűrű, hangtalan éjszakával. Csak a dolomitok villódzának és a monostori romok fehér kövei, beszédes tanúként egy elpihent dícső kornak, amely akkor ezer évet alapozott meg. És a lélek, ki most éberén virraszt az emberek, fák, vizek, kövek és síkságok felett, újabb ezer esztendőre készül bebiztosítani megújuló nemzetét.

...És megy tovább a vándor, a szépséges nyárban. Kertek és parkok mellett s a fenyvesek ózónát, a jázminbokrok és bodzák nehéz illatát érzi a levegőben. Mindenfelé a nyár szépei: margitvirág, rezeda, szagosborsó, meg körömvirág. Mindezt látja a vándor és mélyet lélegzik a jóságú világból. Mert erre is szüksége van a léleknek, kis pihenőre, a gondok és terhek sivatagában a csönd és a virágok pihentető oázisára. Szükségünk van rá, mint a harcossal, aki két ütközet között hanyattdől a sarjadó fűben és ámuló szemmel néz a vadludakkal szálló felhők után. Ha csak egy lélegzetnyire is, de szükségünk van rá. Hogy a nehéz napokban egy pillanatra észrevegyük a természet harsogó szépségeit, a nyírfáknak szélben libegő friss kérégt, a fenyők törzsén kibugyanó idej első gyantát, a nyárfák leveleinek csöndes, monoton locogását s mindazt, amit a nyár művel fénnel és arannyal e szomorú föld hátán. Ma pedig különösen fontos, hogy olvassunk tudjunk szülőföldünk vonásaiból. Eljött az idő, mikor hegyeink, folyóvizeink és mezőink megszólalnak a titokzatosan misztikus erő hangján és valami ősi szent törvényre intenek. Igen, a szülőföldnek ma szava van hozzánk. Többé nem nézhetünk közönnnyel tájainkra. A haza nem csupán tájképek ragyogó változata, amely az évszázadok kaleidoszkópjában forog szüntelen. Régi költőink zord idők jöttén, multat és jövőt olvastak le a kárpáti sziklafalakról s volt költőnk, akinek a vén Duna vallott e bús villámhárító táj szörnyű átkairól. Merész nyíltsága az Alföldnek, szomorú rancái a dunántúli domboknak, méla tiszaparti füzek és borongós felvidéki völgyek: bármerre barangolunk széles e kis hazában, ezer év történelméről beszélnek. Ez a föld és mi: egyek vagyunk. Igen, ezt éppen a mai boldjós napokban egyre jobban érezzük. Megbizonyosodtunk róla. Természeti szépségeknél többet jelent számunkra ez a föld. Jelenti életünk legfőbb értelmét, üdvét és boldogságát. Jelenti a hazát, amit most meg kell védenünk.

TAMÁSI ÁRON: Erdélyi társaság

Csak kilenc nap múlt el azóta, hogy Lőrinc a hírnöki foglalkozást elnyerhette a cukorgyárban. A kilencedik nap éppen vasárnapra esett. Délelőtt még ruhát kéfélt és más szépítő műveleteket végzett a hírnökség mellett a gazdáinak, de aztán hogy megehelette a délebédet, szabad volt ő is.

— Egész héten keresztül eleget szolgáltam másokat — mondta magában. — Ezen a délután tehát érdemesebb embert fogok szolgálni, vagyis önmagamat.

Könnyű és kellemes szolgálat volt, amit a maga számára kitalált. Láttá ugyanis, hogy verőfényes őszi idő van s látta azt is, hogy a mezők integetnek feléje.

— Jövök, ne féljete! — mondta és magához vette a botját, amelynek párja sehol nem volt.

Vette tehát a botját és elindult a mezők felé. Nem ment mindjárt és ész nélkül az úttalan földekre, mert nem szeretett okvetlenül bukdácsolni, mint ahogy azt a városi fiúk szeretik, ha nagynéha kiszabadulnak a természetbe. Az úton ment s az utak között is a főnök-úton, amelyet más emberek országútnak neveztek. Itt is látott elég mindent, amit nézni érdemes volt. Néha szekerek mentek lassú döcögéssel s azoknak ernyője alatt mindig ült valaki, akivel kedve lett volna versenyt szaladni. Leggyakrabban női személy volt az illető, mert az efféle vásáros szekerek mindig fityegtek magukkal egy kellető embert, aki mellett a portéka dupláját érje. Gyakran kutya is poroszkált a szekér után s Lőrincnek nagyon tetszett, hogy ezeknek a kutyaóknak sohasem kellett előre nézni, mert a kötelék kinézte a négy lábuk az utat. Madarakat is látott, különösen varjakat, amelyekről észébe jutott, hogy bizony jó volna dísznőtt hüzlalni s majdan a körműket és farkuk hegyét odaadni ezeknek a varjaknak.

S látott egyebet is, ami mind jó volt arra, hogy hasznos gondolatokat ébresszen benne. Ilyen gondolatai voltak is már bőven, valósággal egymás hegyén-hátán nyüzsgtek, mint a rengeteg ujonckaton a kaszárnyában. Ezek mérték neki az utat, nem a kilométerkövek, mert amikor áldott gyümölcsfa módjára már roskadozott a feje, szépen megállt a vad bottal és azt mondta:

— Eleget mentél már, Lőrinc.

Szétnézett, hogy valami alkalmas helyen trónust keressen magának. Talált is volna egy alkalmas dombot, amelyen hatalmas kőrök lázadtak a hervasztó idő ellen. Lépett néhányat arra, de aztán mégis azt gondolta, hogy üljön a kőrök közé, aki számár, mert ő olyan helyre kívánczik, amely emberhez méltó. Közeli is volt egészen egy falu s úgy találta, hogy a pihe-nés számára a legméltóbb hely mégis ott lehet. El is indult tehát és tíz perc múlva bent volt a falu szívében. Itt megállott és azon gondolkodott, hogy a paphoz menjen-e vagy valaki világi emberhez.

Egyikhez sem ment, mert döntés előtt meglátott egy kirajzolt kezét, amely nagy és egyenes mutatóujjal valami sárgára festett ajtóra mutatott.

— No, ez se mutasson hiába! — mondta és belépett az ajtón.

Sejtette már künn is, hogy olyan helyre mutathat az ujj, ahol más keresi a hasznót. De van olyan korcsma is, amely csak akkor nyilvánvaló, ha már bent van az ember. Ez éppen olyan volt. Két asztal kínálkozott az egész szobában, de ez a kettő legalább jó nagy volt. Az egyiknél már üldögélt is egy legény. Szép fehér

ing volt rajta, a derekán széles szíj s nagy fekete kalapja előtte az asztalon.

Odaült Lőrinc és azt mondta:

— Szabad lesz megháborítanom?

A román legény egyet sem szólt, hanem bizalmatlanul tekintett rá, majd azt a nagy fekete kalapját közelebb húzta magához.

— Mivel szolgálhatok? — jött oda a korcsmáros.

— Ha már éppen szolgálni akar, — mondta Lőrinc — akkor szolgáljon egy félliter borral. De hozzon három poharat hozzá.

— Hát az minék?

— Az Isten is három személyből áll — felelte Lőrinc.

Nem felelt a korcsmáros, hanem elhozta a félliter bort s a három poharat. Lőrinc töltött az egyikbe, majd felemelte és a román legény felé sandítva így szólt:

— Ha volna egy társam, azzal innám. De hejh! mindig egyedül van a magyar!

A román most sem méltatta figyelemre, de érthetett magyarul, mert elővette a tarisznyáját s abból furulyát bujtatott ki. Mintha meg akarta volna mutatni, hogy a román is mindig egyedül van.

Szép karikás furulya volt, három kézikarikával s a színe barnafényes, mint a pásztorok haja. Mindjárt a szájához emelte és játszani kezdett rajta. Olyan szívfejtő és messzeszóló dallamot fújt, hogy Lőrinc ismét töltött a poharába és azt mondta:

— Hajh, azok a csalfa lányok!

A legény ránézett a furulya mellől s hát könnyes a szeme. Erre Lőrinc a másik pohárba is töltött, majd közelebb húzódott a románhoz és így szólt hozzá:

— Megkínálnám ézzel a kicsiséggel, ha nem sérteném meg.

A legény elfogadta a bort és mind egy cseppig kiitta.

— No, ugye, ez is muzsikál? — mondta Lőrinc.

Még erre sem szólt a legény, hanem

NYÁRI REGGEL

Mentünk a réten,
Nyíltak már szépen
Hárs s a papsajt.
Virágok láttán,
Kisfiam száján
Nap dala harsant...

Mentünk csak mentünk,
Setét már letűnt,
Ép jött fel a Nap,
Mint egy óriás,
Piros glóriás,
Lángruhájú pap.

Hegycsúcsokon fenn,
Hűs völgyekben lenn
Misézett a csend,
Éreztem; bennem
S minden erebben
A nap dala zeng...

Dalunk csak szállt, szállt,
Míg minden fűszájt
S ami csak kikelt
Elfogott a vágó
S az egész világot
Velünk énekelt.

BORSI DARÁZS JÓZSEF

magába tette a furulyát és messze nézett, mint az előbb a nótá. Lőrinc nem azt mondta neki, hogy nézzen még messzebbre, hanem felvette a furulyát és egy szöktető nótát kezdett fújni rajta. A román legénynek odafordult lassan a feje, mint a napraforgó, majd lassan felemelte a karját és a Lőrinc vállára tette.

— Muzsikaszóval szép megértés van — mondta. Lőrinc abbahagyta a nótát és így felelt:

— Mert a muzsikaszó a szívet tekintti.

Csakugyan a szívet tekintette, mert jól megindult a beszélgetés. A román elpanaszolta szerelmi bánatát s el Lőrinc is az ő árvaságát. Amikor ismét ittak egy pohárral, a román olyan barátságba szökött, hogy mindenképpen szeretett volna Lőrincnek adni valamit. Keresgélt is sokáig valami mozdítható dolog után, de szegény volt s nem talált.

— Ne erőltess magadat, Demeter! — csillapította Lőrinc.

— De én akarom, hogy örökké megemlékezél rólam.

— Ha olyan erősen akarod, akkor add nekem a furulyát harmad részét, vagyis az első karikáit.

Nagyon megijedt Demeter, de amikor Lőrinc jól megmagyarázta, hogy ő csak jelképileg akarja az első karikáit, akkor Demeter boldogan ajándékozta oda neki. Még azt is mondotta, hogy örökké Lőrincre fog gondolni, amikor a szíve elé vételi vele a furulyát. S mintha Isten kormányozta volna ezt a találkozást, nem sokára egy szász legény is belépett a korcsmába.

— Ezt is hívjuk ide — mondta Lőrinc, s mivel Demeter nem ellenezte, odaszólt a száznak:

— Szívesen lássuk a kamerádot, ha meg nem sértenők.

A szász odaült és azt mondta:

— Szívesen fogadom a meghívást, de pénzzel nem rendelkezem.

— Nem is pénzzel kell itt rendelkezni, hanem szívvel — szólott Lőrinc és töltött a száznak is. De a szász csak kocintott s nem akart inni. Beszélni sem igen akart, csak bizalmatlanul nézett.

— Tud-e maga furulyázni? — kérdezte Lőrinc.

— Semmiképpen nem — felelt a szász.

Nagy baj volt, hogy a szász nem tudott megfelelő dallamot fújni a furulyába, de valahogy mégis segítettek rajta, mert Lőrinc addig unszolta, amíg énekeltek nekik egy szász éneket. Ötször-hatször elénekelték vele a dalt s akkor Lőrinc szája-hoz emelte a furulyát s hát megfogta jól amit kellett.

— Nagyon jól előre megy! — örvendezett a szász s úgy kinyílt a szíve, hogy a Lőrinc indítványára Demeter nekijárandékozta a furulya közepét. A szász nem értette, miképpen lehetséges, hogy valami az övé legyen és mégis más vegye hasznát, de Lőrinc megmagyarázta neki.

— Ez a furulya a mi közös kincsünk — mondotta Lőrinc. — Csakhogy most a románok használják.

Eppen jókor fejtegette a közös furulyát, mert egy román őrmester lépett be a korcsmába. Nem ült az ő asztalukhoz, de a másiknál az öklére könyökölt és hatalmas nézte őket.

Lőrincék csak annyira nézték őt, amennyire rangja után megérdemelte, így tovább játszottak a furulyán. Amíg a Demeter búbanatát és a szász harsogását szélte a furulya, addig ment is baj nélkül a dolog, de amikor Lőrinc egy székelet kesergélt kezdett szikráztatni, akkor odagrott az őrmester és a furulyát kirántotta a Lőrinc kezéből.

Aztán a földhöz vágta és nagy csizmájával rátaposott.

A szegény Furulya recsents egyet s abban a recsentesben benne volt, mind a három dallama.

Demeter felugrott és egy széket tett maga elé, a szász is. Lőrinc azonban odaállott a közepére, ahol minden ütés csak őt érthette volna, s könnyes szemmel csak ennyit szólt:

— Vér itt ne folyjon, hanem az őrmester úr lelkiüdvösségéért mondjunk el három Miatyánkot.

ZALAEGRSZEGRŐL ELINDULT EGY DIÁK...

I R T A: S Z E N T G Y Ö R G Y I F E R E N C

Akkor még nem tudtam, de ma — egy emberöltő távolságából visszanezve — tudom, hogy nagyon boldogok lehettünk mi, a zalaparti város rövidnadrágos kis gimnazistái.

Ha jól emlékszem, hetvenen voltunk, amikor nagy csörtetéssel, éktelen visítással megrohantuk az első osztályt és beverekedtük magunkat a padokba. Hetven gyerek! Hetven szülő szemefénye, reménysege! Vajjon mi lesz belőlük?

Bizony, évről-évre fogytunk, kevesebben lettünk. A negyedik osztályban a stilszták, meg a poétikát már csak negyvenen tanultuk.

És e négy éven át közöttünk mindössze hárman voltak, akik az év végén tiszta jeles bizonyítványt vittek haza. Kétten azonban tornából csak azért kaptak jelest, hogy ne legyen „szépséghiba“ a bizonyítványikon.

Mert négy osztályon át a három jeles tanuló közül csak egy, átyetleneg volt, aki minden tantárgyból megérdemelte a jelest. Barna, csontos, izmos fiú volt, szeméből akaraterő sugárzott és a tanárok kérdéseire mindig kissé pattogó, kemény, határozott hangon adta meg a feleletet.

Egy paddal előttem ült. Az ő latin dolgozatairól másoltam, amit lehetett másolni. És ha úgy, előadások után elment a házuk előtt, szegény édesanyám már várta. Az ablakban könyököt és megkérdezte tőle:

— Mondja, János fiam, a Feri — már mint én — ma felelt?

— Igen, néni, felelt.

— És hogyan?

A mindig pattogóhangú diák ilyenkor zarvarban volt. Őszintének lenni? Ezzel — tudta — csak bajt szerez osztálytársának. Hazudni? Ehhez meg nem értett.

Igy hát többnyire így válaszolt:

— Kissé gyengén felelt a Feri.

Szegény édesanyám már meg is nyugodott. „Kissé gyengén“, az még nem székunda, — gondolta. Pedig az volt. De még mennyire. Rendes székunda.

János, — Vörös János — mert így hívták az egerszegi gimnázium tiszta jeles tanulóját abban az időben, amelytől egy emberöltő választ el s amelyből visszanezve, azt hiszem, nagyon boldogok lehettünk mi akkor, a békességes béke áldott napjaiban, — Vörös János mindig megnyugtatót egy fiáért aggódó anyaszívet.

... Aztán tizennegy évesek lettünk. Nadragunk megnőtt, az énekkarban a szoprán helyett az altot fújtuk és én arra gondoltam, milyen felmelő érzés lesz majd, amikor az ötödik osztályban a tanár urak már magáznak bennünket. Ide még jött velünk Vörös János.

Öt év után, Péter-Pál aranyfürdőben üsző nevenapján egy-egy kemény, becsületet képszerűtással elbúcsúzott tőlünk. Az osztálytársaktól.

Vörös János katona lett.

*

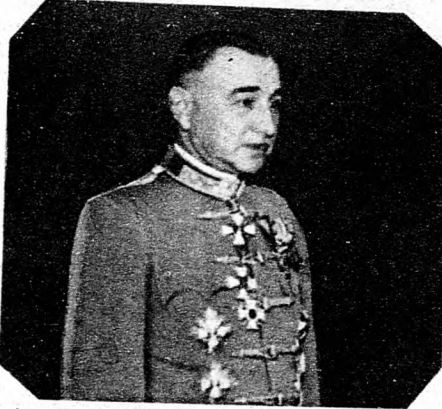
Aztán jött egy füledt júliusi nap, amikor a zalaparti kisváros kávéházának terraszán a cigánybanda, fennállása óta először, zendített rá a „Wach am Rhein“-ra, a plakátokról elolvastuk, hogy: „Mindent megfontoltam...“ mire megragadtuk a katonakofferunkat és mentünk. Virágos volt a vonat, amely vitt bennünket.

Velem — néhány hónap után — valahol Galiciában állt meg, téli derengésben, egy félig leégett kis állomás előtt.

Ezerkilencszáztizennegyert irtunk akkor. Cudar tél volt itthon is, meg Galiciában is.

vágta a szél a havat a szemünk közé, amikor egy nyomorúságos falu útszökös romjai között felsorakoztunk, hogy bevonulásunkat jelentjük az útegnél.

A tüzemester „Vigyázz!“-t kiáltott, meg „Jobbra nézz!“-t és én megmerevedve, mint cövek, néztem jobbra, aztán előre, egy mar-kánsarcú, nyírott fekete bajuszú hadnagyra, a sapkám mellett a tisztelő jobbkezem talán tovább maradt, mint azt a szolgálati szabályzat előírta, de nem tehettem róla; reglama ide, szubordináció oda:

én csak öt láttam, ot, a kis nyírott leketebajuszú hadnagyot, az egykori gimnazista osztálytársat.

Mert ő volt. Vörös János.

Igy találkoztam vele — évek lepergése után — a harcok mezején.

Huszonkétéves volt és a veszprémi honvéd tüzérezred negyedik ütegének első tisztje.

*

Huszonnégy hónap a harctéren. Megszakítás nélkül. Együtt...

... Homonnából akkor már kitakarodott az orosz, a Kárpátok lejtőin azonban még dörögtek az ágyúk. A mi ágyúink is. Éjjelnappal, szünet nélkül. Tombolt, zúgott a téli vihar, a legénységet — egy-két órára — az ágyúk mellől fel kellett váltani, még a szakaszparancsnokok is pihentek valami keveset, csak egy — egyetleneg tiszt állt a vártán rendületlenül.

Vörös János hadnagy, az üteg első tisztje.

Volt néha csend is.

Ilyenkor gubbasztottunk, aludtunk a fedezékben, — már aki tudott aludni — a hó elolvadt alattunk, hogy utána csontkeményre fagyjon rajtunk a köpeny.

— Na, neked mit írnak hazulról? — kérdezte a kárpáti harcok csendes perceiben Vörös János hadnagy.

Pontosan beszámoltam. Hogy a zalaparti gimnáziumban a sebesültek számára kórházat rendeztek be, hogy a padok, amelyekben ültünk és hallgattuk a történelmet meg a latint, a padlásra kerültek és hogy a Hutter... igen, a kis szöke Hutter — drága, jó pajtás volt mind a négy osztályon át — Szerbiában hősi halált halt. Meg a tanárrunk is, aki a magyar irodalmat tanította...

Vörös János tüzérezred hadnagy ilyenkor, ilyen beszámolókat után egy szót sem szólt. Eldobta cigarettáját és összeszorított szájjal nézett fel arra a fenyővel ékesített hegyre, amelynek tetején kékszíntű volt a hó és a hegy túlso lejtőjén már gépfegyverkattogás hallatszott.

Aztán jött Gorlice. Jöttek a diadalittas napok, amikor futott — a muszka, a honvédek meg a német bajtársak elől.

Ezredünk a nagy nyári hajszák után Wolhyniában rendezkedett be téli állásba. Boguslawka. Ez volt a falu neve, amelynek szomszédságában — egy erdő tisztásán — az ágyúink, kissé fáradt torokkal már, felsorakoztak a tüzelőállásba.

A harmadik és a negyedik üteg egymás mellett.

Mindössze tíz ágyú.

És ez a fáradt torkú tíz ágyú verte vissza egy őszi napon az oroszok támadását, hajnalról-éjszakáig dörögve. „Sortűz!“ „Össztűz!“ vezényelte a negyedik ütegnél Vörös János főhadnagy és üteparancsnok — mert akkor már az volt — én az egyik löveget irányítottam és ha néha felkaptam a fejemet, megint csak őt láttam, Vörös János főhadnagyot, aki akkor is ott állt az üteg közepén és vezette az ütege tüzét, amikor a telefonösszeköttetés a tüzérségi megfigyelő között megszakadt és állásunk előtt robbantak az orosz nehéz tüzérség gránátjai.

*

Vörös János főhadnagyot és taracküteg parancsnokot — mint fiatal zászlós — már az olasz harctéren köszönhettem. Sajnos, csak tábori lapon. Mi, veszprémi tábori tüzérek ugyanis más fronton voltunk elfoglalva.

De olvastam és idézem róla azokat a sorokat, amelyeket a tizennegyedik iszónói csata véres harcainak idején írtak róla:

„A büszke sziklákra épített vojscai templom keresztje élesen villog a forró olasz napsütésben s az Isten háza körüli csak úgy robajlanak a gránátok. Egy fiatal tüzérfőhadnagy — ekkor már becsült tisztje a dicsőséges küzdelmeket vívó 41. honvéd tüzérdandárnak — egyszerre csak észreveszi, hogy a templom melletti tüzérségi megfigyelőhelyen megfigyelőtisztje és távbeszélő tizedese súlyosan megsebesültek. A fiatal főhadnagy nem törődik a másodpercenként becsapódó gránátokkal. A súlyos sebekből vérző bajtársaihoz kúszik s mindkét bajtársát saját maga szállítja el egy kaverna biztos mélyébe, majd nyugodt higgadtsággal vezeti tovább ütegének tüzét.“

*

Vitéz nemes Vörös János ma vezéreredes és a magyar királyi honvédség vezérkari főnöke. Amikor ezt a katonai méltóságot elfoglalta, én, az egykori osztálytárs az egerszegi gimnáziumban, aztán alantása két éven át a harcok mezején, úgy éreztem, hogy életemben soha kedvesebb kötelességet nem teljesítek, amikor megírom Hozzá ezt a levelet, amelyet a szívem diktált.

Es itt van előttem a válasz. Csak egy mondatot szakítok ki belőle:

„Arról biztosíthatlak, hogy minden erőmmel azon leszek, hogy ezekben a nehéz történelmi időkben hazámat önzetlenül szolgálhassam és a honvédséget mindnyájatok támogatásával győzelemre vezethessem.“

Az egykori osztálytárs, az első világháború tartalékos tüzértisztje ezt a levelet „vigyázz“ állásban olvasta el. Mert ez nem levél volt, hanem — hitvallás — és parancs

Évi, Meli, Dodó, Ági, Béci, Dezső, Titi, Magdi, Zoli, Márta, Gabi...

Látogatás Román alezredesnél és tizenegy gyermekénél

Pécel, július.

Bizony, alaposan kavargoz a por, ha egy kicsit felkerekedik a szél, maszatos is lesz a két lurkó, aki megmutatja, hol lakik Pécelen Román Béla alezredes nr és tizenegy gyermeke. Mindenki tudja. A falu szinte magától tekint a gyönyörű, egészséges gyermekeket. büszkélkedik velük. Majdnem mindenki tudja, hogy a falu végén, egy csinos kis gazdaság kellős közepén éli példás vakációs gyermekéletét Evelin, Melinda, Lóránd, Agnes, Béla, Dezső, Erzsébet, Magdolna, Zoltán, Márta és Gabriella.

Tizenegy gyermek egyetlen pesti magyar családban! Milyen bőséges Istenáldás, milyen csodálatosan színes és szép családi élet. Tizenegy pár cipő a gyermekszobákban, tizenegy ajándék a karácsonyfa alatt, tizenegy szék az asztal

tizenegy éves, de máris fontos szerepet tölt be a gazdaság életében. Mint egy kicsi kis kulcsár, olyan a két trikójában. Derekáról kulcsomók lógnak, csörögnek, ahogy lemegy a jégverembe. Baltájával jeget vág a fagyaltkészítéshez. Ő a lövistállóparancsnok, a lovak és szekerek házi kormánybiztosa. Évike a fejesügyelet és a tejkezelő egyszemélyben.

— Itt minden gyerek dolgozik — magyarázza az apa, miközben katonásan szigorú tekintete felolvad a széles gyermekszobák látván. — Naponként más és más szobaügyeletet nevezek ki, külön a leányok, külön a fiúk szobájába. Ő felelős a rendért. Ha valakinek, mondjuk a szekrénye rendetlen, tíz fillér büntetőpénzt fizet a zsebpénzből.

— Zsebpénzt kapnak! Falut!
— Igen, Ez az összeg inkább csak jelképes, a garas megbecsülésére nevelem őket.

— Ha a jó Isten azt akarja, hogy újabb gyermekünk születessen. — szól az alezredes hitvese — akkor megköszönjük és beírjuk az ő nevét is az imakönyvbe. A születésnapjal együtt.

Előkerül a csattos imakönyv. Lila tintával sorakozik benne tizenegy név. Ott van a hely a tizenkettedik részére is... Tizenegy név egy sorban, tizenegy dátum: 1928. II. 1., 1929. II. 16., 1930. VIII. 1., 1932. I. 19., 1933. XII. 11., 1935. VIII. 21., 1937. V. 23., 1939. II. 23., 1940. IX. 10., 1942. III. 2., 1943. XI. 28. Sorban a keresztapák neve. Az egyiknek Szilassy László, a népszerű filmszínész a keresztapja. A legkisebbnek.

Minden gyermeknek három neve van. A lányok második neve Mária. Mert ebben az ideális családban az Istenfélelem irányítja a dolgokat. A neveket az Isten nevében adják. A gyermekszobák estként apvált és anyavált együtt térdreomlik a gyermekszobákban és hangosan imádkozik. Az imák korszerűek. A bombakárosultakért, a katonákért, a hazáért, a testvérekért, aki beteg, az alezredes úr legényéért, Jancsiért, aki meghalt.

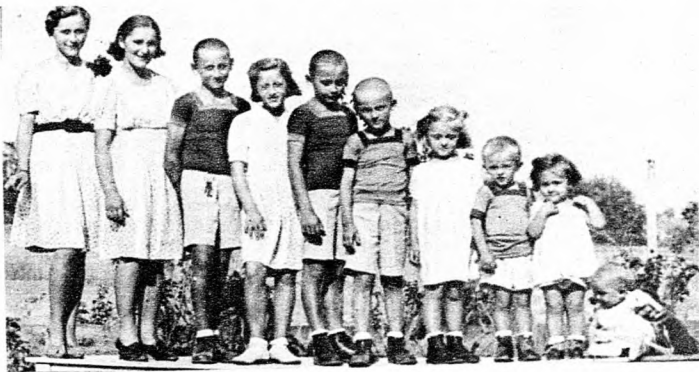
Este lehunnya a szemét a szép család. Hajnalban ébred. Az ügyeletes egy félórával korábban. Ők intézik a napi apróságokat: ellenőrzik a szekrényeket, kiadják a munkát. Nyolcéves kortól minden gyermeknek dolgoznia kell. A három nagyobb gyerek egy délelőtti két holdon acatolt, gyomot irtott. Másnap mindegyik gyermek szénagyújtásra indult.

Munka után édes a pihenés. Jólesik az ebéd. Az anyukának naponként öt kiló kenyert kell szelnie. Tizenyolc gyermekszáj várja az izes falatokat. Még jó, hogy van gazdaság, a gazdaságban borjú bög, bárány béget, karcisálnak a jéréek, rőfögnek a malacok. Libák totyognak kövér récékkel — éljen az önellátás!

A gyermekek pedig etetik az állatokat és gondozzák őket. A lányok virágokat ültettek. Az egész környék olyan, mint egy kis paradicsom. Az is.

Tizenegy boldog gyermek paradicsoma...

BARÁTH FERENC

A tíz Román-gyerek és a tizenegyedik, aki most Erdélyben nyaral

körül, tizenegy gyermekkel a tányérok mellett...

Amikor meglátogattam Román alezredes urat, ez a tetőtől-talpig igazi magyar katonát és az erdélyi nemes nagyhasszonyokra annyira emlékeztető feleségét, aki férjével együtt él-hal a gyermekekért, egy kicsit úgy éreztem, hogy egy más világba toppantam. Egy más környezetbe, ahova nem ér be az egykészes átkos és csunya szenvedélye, ahol a gyermekek vidám hancurozásában is érezni az erőskező apa fegyelmét és nevelési módszerét. Alig van magyar tiszt, aki ne tudná, milyen fontos szerepet tölt be Román alezredes a maga posztján. Önmaga nem beszél a munkájáról: katonai! De megtudtuk, hogy három hónap alatt 42.000 átkat intézett el, egy hét alatt 1130 tiszttal tárgyalt személyesen. Micsoda hallatlan munkabírás! Román alezredes nem ismeri a pihenést és gyermekeit is az áldott munkára nevelem.

Épp most jön Lóránd, aki még csak

Aszerint, hogy ki milyen tanuló. 1-2-3-4 pengőt kap hetenként. Persze nyáron nincs tanulás, nincs zsebpénz.

Az egyik kislány, a tizenkét éves Ági, éppen fejfájásról panaszkodik. Csodálatos erővel, a felöltöket megszegyenítő hősiességgel viseli a fájdalmat. Béla is hallgat a fogfájásáról. Lányok és fiúk csupa katonák. Izgalmakat, élményeket, érdekességeket találnak a gazdaságban. Mind-egyik gazdálkodónak készül, csupán

Dezső és Zoltán akar katoná lenni. Az egyik kilenc, a másik négy éves...

Az udvaron játékszerek. Mennyire korszerűek! Lövészárk, kard és puská. A világoskék hosszú asztal körül csoportosul az egész család. Tizenhat éves mult Évike, fél éves mult Gabriella.

KIK SZERETNEK ENGEM?

Kik szeretnek engem?
Kit szeretek én még?
Ezt a titkot mostan
Ragyogd ki, boldog égi!

Kik szeretnek engem,
Javam kik akarják?
Ha létem ezüstjelt
A könnyelm olvasztják!

Kik szeretnek engem,
Ha sokan gyűlölnék!
Hogy csak könnyet osztok
A hozzám érkezőknek...

Kik szeretnek engem,
Barátok s leányok!
Vagy sose szeretnek,
Kiket én kívánok!...

Kik szeretnek engem?
Kit szeretek én még?
Ezt a titkot mostan,
Ragyogd ki, boldog égi!...

TUBA TÓTH KÁROLY

Két évvel ezelőtt csapozthajú, ősz, alaposan kifestett nő bukott be a St. Nazare-kikötő „Viharos álmok” feliratú csapszékébe. Körülbámészkodott. Nyomban meglátta a sánta csapat. Felemelte a mutatóját és megbökte vele a csapos vállát.

— Te... te... maga itt van? Bylla!

A nő közel hajolt a férfihez. Szájából csakúgy dőlt a pálinkaszag.

— Na, ugye? Hehe... itt van ismét a Bylla! Adj valamit innom, mert megőrülök a szomjúságtól...

Elhelyezkedett az egyik asztalnál, szinte lerogyott a székre. Kopott kéztáskájából púderdobozt halászott elő és gyors mozdulatokkal kente magára a port. A csapos megállt mellette, amikor odahozta az italt. A nő durván felnevetett és egy mozdulattal törkára öntötte a méregerős gint. Majd a szívéhez kapott. Olyan sárga lett félpillanat alatt, mint a hullák.

— Mi a baj, Bylla?

Kis szünetet tartott a nő.

— Na. Ez is elmúlt. Kik járnak hozzátok, Lion?

— Brisley. Hat évig nem volt itt, de most, hogy a hajója itt horgonyoz, vagy két hónapig, minden nap. Nemsokára jön.

Jacques Brisley. A nő ráncos arcán izgalom tükröződött. Valamikor gyönyörű kék szemében fény villant fel. Brisleyre nem számított. És most itt van. Bármikor megláthatja. Talán éppen most tart erre-felé, a csapszék felé. Az elegáns, gyönyörű, csodálatos kapitány. Illetve néhány évvel ezelőtt még csak hadnagy volt, ezt már Lion fecsegte ki.

— Nem szabad, hogy lászon engem, Lion!

— Pedig mingyárt itt lesz! Még negyed óra... talán tíz perc...

— Miattam hagyta ott a haditengerészetet... Kereskedelmi lett. Pedig hogy imádta az uniformist a fiú! Viszont engem jobban szeretett, persze, akkor egy kicsit csinosabb voltam. A pálinkámat nem tudom kifizetni, tudod, most nem valami jól megy nekem... Így, öregem.

— Nem tesz semmit, Bylla. Brisley annakidején, mikor veled járt ide, elégszer kifizetett nemlétező számlákat. Bőkezű ur volt, bizony...

— En is bőkezű voltam vele — sutogta halkán, maga elé meredve a nő. — Talán nem kellett volna... talán ha nem jövök át Franciaországba utána, akkor...

Öt évig szerették egymást. Brisley lemondott a haditengerészetéről, hogy Bylla az övé lehessen. De Bylla akkor még fiatal volt és nevetett a fiún. Jó élelet akart élni és a kereskedelmi tengerészet akkor még nem nagyon jövedelmezett az olyan fiatal tiszteknek, mint Brisley. A férfi egyszer itt, a „Viharos álmok” csapszékében búcsúzott el tőle, amennyiben az arcába vágott kétszáz frankot és kihajózott a tengerre. Ez tíz éve volt... A nő egészen megöregedett a szörnyű élettől. Brysley-vel mintha a szerencséje is elhagyta volna. Már csak a csapszékében, a kikötőkben tengődött. És ivott.

— Megyek, Lion.

— Isten vele, Bylla.

Az ajtóban magas, idősebb tengerésztiszt állott. Kapitány. Keskeny, szürke szemében undor ült, amit végigmért a züllött nőt. Nem is ügyelt rá tovább. Nem ismerte meg. Nehéz lett volna...

Bylla megbüvölve figyelte. Nem tudott kilépní az ajtón. A sánta csapos kérdés nélkül vitte a kapitány után a különszobába az italt. A nő utanasompolygott. A kis ablakon látta, hogy a kapitány nem egyedül van. Egy fiatal nő ült a szobában és kihívó, kacér mosollyal figyelte a férfit. Brisley végigmért a nőt, aztán intett ke-

FARKAS ISTVÁN:

VÉLETLEN találkozás

zével. Az nyomban odaugrott hozzá és szemtelenül az ölébe telepedett. Lion kifelé jövet eltolta az ablakból Byllát. Szívére tapasztott kézzel lapult a falnál. Aztán megrázta magát. Hátradobta fiatalos mozdulattal haját, végigsimított lomha termetten és hirtelen benyitott a különszobába. A kapitány már eltolta magától a leányt és most dühösen és meredt szemekkel figyelte a szörnyű teremtést, aki csipőre rakott kézzel, arcátlan mosollyal lépett be az ajtón.

— Mit keres itt? Menjen ki!

— Brisley!

A vigyor lehervadt az öreg arcáról. A két színezetűt kék szemben alázatos könyörgés, boldog öröm és félnék alázat váltakozott. A férfi nézte...

— Kicsoda maga?

— Brisley...

A kapitány kilődítta a szobából a leányt. Odaállt a nő elé és keményen végigmérté. Aztán a karjára esett a tekintete. Olcsó, kaucsukból utánzott virágfüzér karkötő feszült a petyhüdt karon.

— Bylla? Te vagy az?

A nő lehunyta a szemét és nekitámaszkodott a falnak. Nem bánta, bármi is történik. Brisley megismerte. Érezte a csodálkozó, kicsit gúnyos, éles vizsgálódást. Nem akart felnézni, nem akarta látni a szürke szemek kiábrándult, undorodó tekintetét.

— Ujj le, Bylla.

A kemény hang megtette a magát. Leesett a székre és nyomban az asztalra borult. Erős kezet érzett a vállán.

— Mi bajod van? Rosszul vagy?

— Italt kérek — sutogta Bylla. — Valami erőset, Brisley... gint...

— Eleget ittál.

— Sohasem iszom eleget. Különösen most, Brisley...

— Miért most?

Nem tudott szólni semmit. Szerette volna az arcába kiáltani, hogy mindig várta, hogy ezerszer megbánt mindent, hogy most is olyan örülten imádjá, mint akkor, amikor fiatal fejjel eldobta magától. Hogy nem tudja szavakba önteni, mire volna képes érte... és egyetlen ép szót képtelen volt kinyögni.

— Beszélj, Bylla.

— Ne... nem tudok. Italt, Brisley.

— Igen. Csak italt tudsz kérni, még mindig, Bylla. Egészen elzüllöttél.

— Igen, Brisley.

— Tudod, hogy gyűlöletes vagy így? Miért nem vigyázol magadra? Nem vagy még olyan öreg.

„Olyan öreg...”

— Igen, Brisley...

Meg kellene mondanom neki, hogy én még a régi vagyok! Hogy most is gyönyörű vagyok, csak eddig nem ébredtem magamra, nem akartam törődni semmivel! Ha akarom, most is hűszévesnek látzom, Brisley! Csak várj egy pillanattig! Jóvá akarok tenni mindent, Brisley! Én gyönyörű szerelmesem! Várj egy kicsit...

— Térj magadhoz, Bylla. Mingyárt megyek. Nem bírom veled egy szobában! Ősz vagy, ráncos, vén és piszkos. Mi történt veled? Mi bajod?...

Finomszagú vagyok, Brisley, orgonavirág szagom van, érzed a hófehér karomon? És az arcom szinte kicsattan, nevető kék szemeim rádsugároznak szerelemmel... Brisley! Most... most megcsókolhatsz! Csakhogy visszajöttél hozzám Brisley!

A kapitány undorodva és dühösen fejtette le magáról a karokat. Meglepte a görcsös szorítás, amivel a nő egyetlen hang nélkül — hiszen egész idő alatt csak az Igeneket hajtogatta — nekitámaszkodott. Most a nyakában csüng és alig tudja lerázni magáról. Mekkora koppanat a feje, ősz, vén feje a kopasz deszkán. Karjai leloagnak a szék mellett. Furcsán, vigyorogva fekteti el a fejét az asztalon.

Brisley megdöbben. Aztán vállat von és kinyitja az ajtót.

— Lion! Gyere csak!

A sánta csapos berohan, ahogy telik a rossz lábától. Meglátja az asztalon Bylla fejét. A lecsüngő karokat. Odarohan hozzá és rázogattja, arcába fúj.

— Meghalt?

— Meg, kapitány úr!...

A kapitány egy darabig nézi a hullát. A merev, visszataszító és mégis, valahogyan szívbeemarkoló mosolyt nézi. És a lecsüngő karon az egyszerű, szegényes kis karkötőt, amit valamikor még ő vásárolt neki...

Vállat von. Végigsimít a haján és egy kicsit keményebb hangon mondja:

— Hát, ... meghalt, Lion. Vén csorosolya volt, nem kár érte.

A sánta csapos felvágja a fejét. Mondani akar valamit, de a kapitány mondanak elé néz a padlóra. Kezét a kilincsre teszi. Lion megemeli a halott nő fejét és gyengéden a karjára veszi. Tartja.

— Megkérném kapitány urat, szóljon odakinn, hogy mi történt. En addig itt maradok... én itt maradok Bylla mellett, kapitány úr!

Szinte éles most Lion hangja és egy pillantása sincs a férfi számára. Csak a halott sárga, csúf arcát nézi. A sánta szinte féltő gonddal tartja a fejét. Óvatosan.

A kapitány kifordul az ajtón. Még viszanéz egy pillanatra.

— Jó, Lion. Az asztalon hagyok pénzt itálra és a... temetésre. Valamikor rendes nő volt ez a Bylla. És szeretett is engem. Most ellenben csak a pénzemre pályázott. Pontosan láttam raja, hogy mit akar...

Kifordult az ajtón és közönyösen két-száz frankot dobott a pultra.

A nyitott ajtón keresztül Bylla füvegés, meredt szeme tekintett utána a szegény, sánta Lion karjaiból...

TATAY SÁNDOR: ELPATTAN A HÚR

A többiek már a kabátot, a kalapot veszik, Júlia még mindig pongyolában gubbaszt a díván sarkán. A lábán rajta a bál cipő, a feje ünneplésre van igazítva, de most, ahogy a térdére könyököl, előre esik a fekete haja az arcába. S az arcáról a püderet mossák a könnyek.

A ház fel van dülva és feldúltak az arcok. A fiatalember csapkod, a kisebbik lány idegesen toporzékol.

— Júlia, légy észnél! Mindjárt itt lesz az autó.

Az asszony is rajta van már a kalap, csak a férfi áll házikabátban a hálószoba ajtajában. A férfi otthon marad, nyakig vörös a dühtől, de nem szól.

Az asszony egy fotót mellett áll és a kesztyűjét húzza. A fotój karjára van terítve Júlia kék bál ruhája.

— No, vedd fel, édes lányom, — szól az asszony és kesztyűs kezével megemeli a lenge homlit, de Júlia csak néz szótlanul.

— Vedd fel, ne örjits már meg!

Júlia leborol a díván támlájára. Sír. Két karja közé fúrja a fejét, úgy beszél. Hangját elnyeli a díván bársonya.

— Nem! Nem megyek el. Ertsétek meg, nem mehetek. Béla a kórházban van és akármelyik pillanatban... Istenem! Hát nem tudjátok megérteni, hogy nem mehetek én most bába!

Az asszony ismét szelídebben szól.

— Kislányom, hát nem látod, hogy mi mindannyian a javadat akarjuk. Te fiatal vagy, esinos, nem áldozhatod a legszebb éveidet egy beteg embernek. S ha meggyógyulna is, miből éltek meg egy festőművészsel?

Júlia felemeli a tekintetét.

— Anyám, nem megyek!

— Ugyan hagyd, anyu, — szól a kisebbik lány. — Siessünk, mindjárt itt lesz az autó.

A fiatalember a frakkját igazgatja a tükkör előtt.

— Minden pillanatban. Ezt hagyjatod egy esztendeje. És ha meghal! Hát Istenem, ez a sorsunk. Különbösen se rendes ember, aki beteg létre így leköt magához egy fiatal lányt.

A fiú szép a frakkban és duzzad az egészségtől. Valóban látszik minden mozdulatán, hogy ő így cselekedett volna hasonló esetben.

— Mindjárt itt lesz az autó, — mondja a kisebbik lány.

— Hát csak menjetek, ha itt lesz! — Júlia feláll, bemegy a lányzóba. A lányzóban sötét van, de nem gyújtja meg a villanyt.

— Elek! — szól az asszony. — Elek, végit kell vetni már ennek a dolognak. Akarom, hogy veled jöjjön.

Ebben a pillanatban kint elkezdődik az autó hívogató tülkölése.

— Na, itt van, — mondja a kisebbik lány.

Most következik el az apa szerepe s az apa szerepe sürgős, mert ettől fogva várakozási pénzét kell fizetni a kocsiának. Ódamegy a leányszoba ajtajába.

— Kijössz rögtön és felveszed ezt a ruhát!

És Júlia kijön. Menekülve jön a megvetett ágy mellől, melyben ébren akarta tölteni az éjszakát, míg a többiek bában lesznek s míg Béla szenved a kórházban. Az ajtóban úgy tartja az apja kezét, mintha útnai akarna.

— Siess, csak siess! — egyszerre mindenki mondja. És lehül a pongyola és behúzzák a hosszú kék ruhába. A tükkörből mintha idegen nő tekintene rá. Júlia egy pillanatra majdnem mosolyog. A haját még egy-két mozdulattal újra rendbehozza az anyja, akinek mégegyeszer le kellett húzni a kesztyűjét. Tütle bekötik a fejét, a bátyja rádobja a bundáját.

— Itt a virágod, — mondja az anyja. — Ezt majd ott tűzzük fel, mert a bunda összegyűri, hozd a kezvedben.

És Júlia, kezében a virággal, elindul. Villalásuk van, az ajtó felől még hosszú, nedves fardán kell a kocsiig menni. Jüliát ezen az egész hosszú úton elfoglalja, hogy a ruhájára vigyáz, ne érjen a sárba. Ösztönzerű mozdulattal lép be az autóbába, de amint leül, megrázkódik, vissza akar menni. Csakhogy akkorra már jön utána a húga, meg a többiek. Hirtelen kinyitja a másik ajtót, kilép az úttestre. Visszamegy a ház kerítéséhez. Megfogja az egyik nedves vaslécet és keservesen zokogni kezd.

— Mars be lefeküdni! — kiált rá az apja. — Ne nevettesd ki magad itt az utcán.

Elhallgat, rátekin az apjára, aztán, mintha nem hallotta volna szavát, az autóhoz siet, az úttest felől, a nyitva hagyott ajtón felszáll.

Júlia úgy érzi, vásárra viszik. Milyen szörnyűek tudnak lenni a szülők! Az anyja is ilyesmire gondol, de az anyja biztosan tudja, hogy egyszer Júlia hálás lesz ezért neki. Azt is tudja, hogy most gyűlöli őt a lány, de hát hogy anyának mindent el kell viselni, ha a gyermeke jövőjéről van szó. S az anyja biztos benne, hogy a gyermeke jövőjéért ezt kell cselekednie... Mielőtt a célhoz érne a kocsi, átnyújtja a püderosdobozát.

— Püderozd ki magad egy kicsit, Júlia, ne lássák, hogy sírtál.

De Júlia akkor már keni az arcát. Előtte a taxi falán tükkör.

A házból, ahol a bál már megkezdődött, a járdán át vörös szőnyeg nyúlik ki a taxiig. A szőnyegen valami apróság csillog véges-vegig, valami olyasmi, mint a halpikkely. Szétszórták-e vagy valakinek a ruhájáról hullott le? Júlia lehajtott fővel megy. Ezt a különös csillogást nézi s mire végighalad a szőnyegen, keserűs mosoly születik meg az ajkán. Ez a mosoly ott marad egész éjfélig.

Júlia szép. Sokkal szebb, mint a húga. Jüliát táncoltatják, de a húga sokkalta jobban mulat. Júlia csak ringatja ide-oda egyforma mosolyát s alig-alig szól.

Júlia bátyja ügyes fiú. Éjfékor a legjobb asztalt kapják meg az étterem közepén. Az asztaluknál három fiatalember helyezkedik el, de mind a három ahhoz a végéhez húzódik az asztalnak, ahol a húga ül. A húga kacag, a húga társalog jobbra, balra.

Júlia némán kapargálja tányérjában a bécsi szalét.

Ebben a pillanatban lép az asztalhoz Novák Rudi.

Novák Rudi nem szokott leülni egy asztalhoz sem. Novák Rudi, az örökös bálelnök, csak jár egész szupé alatt egyik asztaltól a másikig. Köszön, bájosan mosolyog és mindenütt mond néhány kedves szót.

— Rudika, jajj, de jól mulatok, — szól a kisebbik lány. — Eljén a rendezőség! — és poharat emel rá.

Rudika!... Bárki szólhatja így dr. Novák Rudolf köz- és váltóüggyvédet, mert hiszen Rudika tulajdonképpen ebből él. Alig harmincéves korára azzal tett szert ügyfeleinek olyan szép csoportjára s komoly jövedelemre, hogy tíz esztendő óta minden pesti bálók kedves Rudikája. Rudika olyan a bálókban, mint egy dísztagy, amely csak azért van, hogy a pompát emelje. Mint férjanyagról a legfáradhatatlanabb lányok is lemondtak róla. Tíz esztendeje mindig vigyázott rá, hogy egy fél mosollyal se nyujtson többet egyik lánynak se, mint a másiknak.

Most megállt Júlia mellett.

— Milyen szótlan maga, Júlia, mintha szomorú lenne.

— Nem szeretem a zajos társaságot, — mondja Júlia és ránéz húgára, aki szemmel láthatólag csodálkozik és zokon vesi, hogy Rudi nem ömeltette állt meg.

— Azértis! — gondolja Júlia.

— Én már ilyen vagyok, — folytatja. — Anyyra megszoktam az egyedüllétet, hogy nem is tudok kellemes társaság lenni senki számára. Látja, egyedül hagyunk. — És Novák dr-nak meg kell tudni, hogy Júlia nagyon magányos, nagyon elmélyült. Júlia úgy beszél, hogy Novák nem mehet tovább. A szomszéd asztaloktól már sokan néznek. Novák máris szokatlanul sokat időzött egy lánynál.

— Csakazértis! — gondolja magában Júlia. Érti magán a tekinteteket. Egy tömeg csodálkozásáért kezd küzdeni. A szeme, melyet eddig a sírás emléke fátol alatt tartott, most ragyogva nyílik nagyra. És röviddel később megtörténik a csoda. Novák előkapar egy gazdátlan széket, odahúzza és leül melléje.

Júlia arról beszél, hogy mivel tölti az idejét.

— Olvasok nagyon sokat. Nagyon, nagyon szeretem az igazi jó könyveket. Ha jó darab meg valamelyik színházban, azt megnézem. De különösképp szeretek tárlatokra járni.

Valóban, Bélával sokat járt tárlatokra... Innetől fogva maga is jól tudja, hogy amit beszél, azokban Béla tollaival ékeskedik. De most a célért mindent!

Beszél a tárlatokról és bámolatul véleményeket mond. Beszél aztán általában a művészetekről. Aztán jön a zene, jön az irodalom. S a szép Júlia, akinek a szeme nem sejtetett többet, mint a többi bálózó lányé, a szupé végeztével úgy áll a bálkirály előtt, mint egy rendkívül művelt lélek.

Novák nem sokat értett ezekhez a dolgokhoz, de azt látja, hogy Júlia szép. A legszebbek közé tartozik, a szépségéhez járul még valami, a számára felérhetetlen, lelki gazdagság. Vajjon ki érdemelné meg őt, a bálkirályt jobban, mint Júlia?

Szünet után az első táncot vele táncolja és ettől fogva sarkában van egész éjjel. Dr. Nováknak már megy annyira az irodája, hogy felhagyhat a Rudika szereppel. Reggel kikíséri őket az autóhoz és engedelmet kér, hogy még aznap este tisztelést tehesse.

Az asszony majd elolvad a boldogságtól, mikor a taxival elindulnak. A kisebbik lány a kislésre ül, az asszony Júlia mellé telepedik és átöleli előmlő boldogsággal.

— Látod, kislányom, mi mindnyájan csak a javadat akarjuk. — Júlia még egy pillanatra megborzd Ruditól, mindentől, de aztán, mintha hallaná tovább az éjszakai zenét, nagy dicsősége emlékébe merül.

Aznap délelőn olyan Júlia ébredése, mint egy hercegnő. A szobalány az ágyához hozza a reggelit. A szobalány akkorra már mindent tud az éjszakai nagy siker felől. A szobalány úgy tud lelkesedni az ilyesmire, mint senki más. Júlia hősnek és boldognak érzi magát, mikor kilép az ágyból.

Az anyja vizes kézzel áll az ajtóban, a ruhája ujjá könyökig feltúrve.

— Készítettem neked fürdővizet. Tettem bele pezsgő tabletát. Csak siess, attól elmúlik az éjszaka minden fáradalma.

És Júlia boldog és megelégedett a fenyőillatú pezsgő fürdőben.

Ebéd után áll Júlia az ablakban, a körmet reszelgeti. Az anyja odalép hozzá, Megfogja a kezét.

— Ne bántsd magad, Júlia, csak elrontod. Menj el a „Nárcisz” kozmetikába. Apuka ad rá pénzt.

A „Nárcisz” kozmetika úgy élt Júlia fantáziájában, mint

valami tündérkert. Sokat hallott az előkelő berendezéséről, a déli növényekről, amikkel tele vannak a váró- és társalgóhelyiségek. Mikor belép, olyan ez a fehér helyiség, mint az új élet forrása.

Igazítanak egy kicsit a szemöldökén is, de csak úgy, hogy feltűnő ne legyen. A körme is alig-alig rózsaszín. De ragyogó fényes s szép keszény.

Sokáig tart a művelet, taxira kell ülnie, hogy időben otthon legyen. Nyugodtan ül taxira. Ma minden más, apja ma egész biztosan kifizeti.

Valóban, az apja azt mondja: — Jól tetted, lányom, fontos, hogy időben hazaértél.

Novák Budi sokkal egyszerűbben érkezik, mint az apa szokott legénykorában ilyen vizitek megjeleneni. Nincsen fehér kesztyű a kezén és nem tart cilindert a kezében, mikor leül. De az apa ezt nem veszi rossz néven. Sőt belenyugszik, hogy ma téat is adnak az elsővizites fiatalembernek.

Az oszonnánál az asszony ül az asztalfőn, balján a férje és jobbán a vendég, amellejt Júlia. Nem a két lány közé ültek, mint más fiatalembert szoktak. A család kihangsúlyozza, hogy Novák úr látogatása egyenesen Juliának szól.

Az apa ennél a fiatalembernél elég későn kezdi el a kutatást a származás után.

— Mondd, kérlek, rokonod neked a Novák igazgató a Váltóbanknál?

— Az apám! — feleli a fiatalember kellemes mosollyal.

— Aa! Hiszen vele én jó ismeretségben vagyok. Nahát, ez igazán kedves.

Júlia piros és zavart, hogy mit érez, mindenkori próbálja kitalálni.

Ebben a pillanathan felcsendül a telefon. Júlia megrázkódik. Az egész család kezében egy pillanatra megakad a kanál. A fiú megy a készülékhez.

— Halló! — Az arca komor, szinte kétségbeesett. — Júlia, — szól — téged keresnek.

Júlia feláll. Szerencséje, hogy még nem löki a vendég könyökét, aki éppen a szájához emeli a csészét.

Tétován nyúl a kagylóhoz. Amíg beszél a telefonban, mindenki más hallgat, pedig mindenki szeretné, ha nagy zaj lenne. Júlia halkán beszél, mégis hallja mindenki, minden szavát.

— ... Jó estét! ... Felkelt? Nem, nem mehettem be. Feküdtem, nem jól éreztem magam délelőtt... Jaj, most nem. Vendégeink vannak... Nem lehet... Majd máskor, jó? Ne haragudjék, oszónánk éppen... Isten vele... Jó, csak hívjon... Isten vele... Ne haragudjék, nem beszélhetek most tovább... Isten vele.

Júlia leül. Még mindig csend van, végre az asszony elmosolyodik.

— Filmmatinéra hívták Juliát ismerőseink ma délelőtt.

— Aludtam, nem volt kedvem elmenni. — mondja Júlia és ő is mosolyogni igyekszik.

— Szóval te a Novák Andor fia vagy, — vág közbe a férfi.

A vendég néhány másodpercet vár a feleletre. Egymást nézik Juliával.

A telefoncsengő éles pattan, mintha egy élet hírje pattanna el.

— Most tették le a kagylót a vonal másik végén — szól a kislány.

Oh, mai flörtök

Milyen sok régi álmat törtök,
Oh, gyorsan győző, mai flörtök,
Milyen kietlen, furcsa csókok,
Minden vágyban rádúg az ördög,
Száz torzú arc.

A múltba kell most visszazárlnod,
Mily szépek voltak, kis talányok,
Szívedben szentként megsimult
Anyád, hű mátkád, tiszta lányod,
— Oh, messzi múlt.

KISS GABOR

Csodálatos ifjúság

IRTA: Mezőssy Mária

— De jó, hogy itt találalak! — mondja örömmel.

Nyúlánk, fiatal testét, a valószínűtlenségig karcsú derekát kihámozza bundájából. Az eszpresszópáholly rugózata hintáz, mikor nagy lendülettel rádobja magát. Ahogy közelembbe kerül, megérint az ifjúság tavaszi árama. Fúj és léleg, ahogy ideviharzik hozzám és ettől a szellőtől szerteröppennek szabadjára hagyott, laza fürtjei. A havasi naptól barnult, hegyi szelek csipésétől felforrósodott kecses kis arc ez s furcsa fényekkel villódzó zöldes szempár. Teste folyton rezdül, mozdul, ring, mint az áramló szellőben lengő virágos ág.

Ág is ő valóban: Agi, Agota. És tizennyolc éves. Ezért ez a jégkerget is megrepesztő feszülés; tavaszi varázs, mely a maga pezsgő esszenciájával megborzongatja életem, ki tüzpiros és sárgavirágú nyarakon át, már ért meleg időkhöz szokottabban nézem őt, a lednyit.

Már ott gőzölgött előtte a fekete, az édes-séghalmaz; ujjai között a cigaretta, az okos kis öngyújtószerkezettel úgy végzi a tüzgyújtás szertartását, hogy a parányi láng — e lányléttel háttérben — maga a titokzatos: tűzvarázs. És minden mozdulata csupa ritmus, zene! A füst még titokzatosabbá teszi ezt a lábónjáró tavaszi innepet. Agota lenyűgöz, ámulatba ejti. S hogy ettől a lenyűgözött érzéstől szabaduljak: tüzpiros és sárgavirágú nyarak, ért meleg idők távolából avval a bölcs mosollyal nézek reá, mely ha latolgatja e varázos ifjúság értékét, hajlandó az évek tapasztalatai mellett dönteni: — „mégse cserélnék vele“ — hogy ugyanakkor a lélek alján lamentáljon a feleselő kétség: „— nem igaz, valld be csak őszintén, hogy odaadnád minden bölcs tapasztalataidat, ha újra ilyen: folyton rezdülő, mozduló, ringó, szellőben lengő tavaszi ág, ilyen tizennyolcéves Agota lehetnél! No, de csak őrizd meg a látszat vigasztaló jenségét — és adj tanácsot.“

Mert Agota: — „te mindent tudsz“ — jelszóval meghittén közelebb hajol és tanácsot kér:

— Mondd csak — te mindent tudsz — hogy küldhetnék levelet Amerikába?

— Hm. A táblataid nagyok, látom... —

— Egy Afrikában fogságba esett tisztelet akarok írni, akit Amerikába vitték fogolytáborba... —

— Afrika, Amerika!

Hirtelen egy egész világatlász káprázik a szemem előtt. De ő úgy néz rám, mintha a szomszéd Miszlókat említette volna. Közben sietősen felhabzsolja az édességeket.

— Sietek, ma szolgálatban leszek; holnap délig. De gyorsan elmondom, idehál-gass. Három éve nem láttam. Pályaudvari üdítoszolgálatot teljesítettem akkor, úgy ismertük meg egymást. Ezt a jelvényt kaptam tőle. Akkor vitték Afrikába. Bizony, résztvevett az afrikai harcokban! Gondolható! (Te, olyan szép fiú! Olyan szép fiú! Kék szeme van... S a szüleinek

Bremában birtokuk van) — Aztán Afrikában fogságba esett. De addig mindig írt. Afrikából Amerikába szállították táborba. És most már a negyedik levelet írja onnan. Tud rajzolni és avval szórakozik, hogy a többieket lerajzolja. Otthonról minden héten küldenek neki kis csomagot. Szeret. Hidd el, nagyon szeret. Ha hazajön, lehet, hogy a felesége lesz. Csak azt várja, hogy hazajöhessen... no, mondj hamar, hogy küldhetek neki levelet?

— Nem tudom, de a Vöröskeresztnél megmondják neked.

— Jó, akkor bemegyek. Csak ma már nem, mert szolgálatban leszek, csak holnap délután... Szervusz!

A csók a levegőben csattan el, kis buti összecsiszított szájjal. Felmagasodik karcsú alakja és eltűnik a bundában, laza fürtjeire kapucnit borít, bájos fintort vág és eliramlik, ellibben.

Ottmaradok egy szertefoszló füstgomolyban, hátrahagyott levendulaillatban; szemem előtt a forró afrikai harcok lángtüze... a brémai birtok; katonavonat, egy kékszemű, szőke, húszéves se-mült fiú; egy jelvény; menetelő foglyok hosszú sora; világok és tengerek, aknák és bombazáporok; „átkaroló“ hadműveletek; felhőkarcolók... Amerika...

Szeretnék utánakiáltani: „— te Agi, Agota! Amerika oly messze van és... és — Istenem! — egy fogoly katona élete! És az a birtok Bremában... Ki tudja?“

Aztán azt mondom magamnak: — eh, bölcs bolond! Az ifjúság hitét nem Afrika—Amerika—Európa közötti távlatokkal mérjük; és nem is világveszedelmek esélyeivel. Hisz éppen ez a csodálatos, a pótolhatatlan az ifjúságban, hogy hisz és nem okoskodik!“

Hát igen, mégis — gondoltam végül — talán csak egyedül ezért a hitért volna érdemes odaadni minden bölcs tapasztalatot.

Míg Agi, Agota szívében a csodálatos ifjúság magátólétető hitével suhan át a havas tereken — és okoskodom: — „Vigasztaló, hogy én is suhantam valaha szívemben olyan vak hittel — s majd ő is ül egyszer egy sarokban: okoskodva.“

HŐSÖMNEK!

Temetek egy álmat, temetek egy vágyat... Csendesen temetem a menyasszonyfűnylak. Valamikor... nemrég ez volt a roméyem, Hőfőhé életem jutalma ez legyen!
De jött a sors keze, elvette most tőlem, Gyászfüllő lett legszébb reményégyem, Hordozom az élet, rögös, borús útján. S ha lelkeim elpihen, szemfedőmül szolgál. És Te, Hős vitézem, drága boldogságom, Fent a magas mennyben, megdicsőült álmatom! Tekints le a földre, lásd szomorúságom! De vigasztal legyem. Hozzát imádságom!
Mint magyar honleány, adtam a Hazának, Vértől szívvel mondom: „Uram, mégis sídlak!“ S fekete gyászomból, fehér rózsák nyílnak, Hűséggel tart szívem elkísért a sírig.
Áldom emlékedet, mely éitem vígassa, Leleked a lelkeket kísérje, virraszsa, S nem szűnő szeretet: vísz el virágját... Telehintem vége doni Hősöm sírját!

szentgyörgyi lia

1. Mintás vászonból otthoni ruha
 2. Pepita mintás kartonból háziruha
 3. Vászonruha színesmintájú kendervászonból
 4. Háromféle kartonból háziruha
 5. Különleges mintájú vászonruha

6. Fekete selyemből nyári kosztümkabát
 7. Fekete-fehér pettyes műselyem kosztüm
 8. Moaré selyemből nyári kosztümkabát
 9. Fekete-fehér pettyes hosszú kabát műselyemből, paplantűzéssel
 10. Dolgozó ruhája sötétszínű szövetből

Általános bőrápolás

(Orvosi tanács)

Mielőtt a bőr tisztátalanságainak, betegségeinek és hibáinak, továbbá azok kiküszöbölésének részletes ismertetésébe foglunk, a bőr általános egészségtanával kell megismerkednünk. Alapelvünk legyen mindenkor: a bőrt a lehető legtermészetesebb módon ápoljuk és javítsuk! Ne vágyódjunk „titkos” szerek után, amelyeket a szomszéd vagy a barátod ismer; ne higgyünk csodakrémekben és ne álmodjunk arabiai bőrápolószerekről, a római nők nyershűsmódszeréről, vagy a rokokó különleges és költséges fürdőeszeivől tejben és húslevesben, hanem hallgassunk a józan tapasztalatra.

Ha a fürdés és tisztálkodás terén lelkiismeretesen jártunk el, akkor felhasználhatunk sok mindent arra, hogy bőrünk sima, rugalmas, bársonyos, üde és foltmentes legyen. Legfontosabb az, hogy minden este mossuk meg arcunkat és nyakunkat meleg vízben. Aki szennyes vagy puderes bőrrel száll ágyba, az vessen magára. Ennél már csak az rosszabb, ha reggel mosdatlan arca kenjük a pudert vagy festéket.

A mosdást általában szappannal végezzük. Vannak azonban arcok, amelyek nem tűrik a szappant. Ilyenkor meg kell elégedni a tiszta vízzel vagy kamillateával. A kamillateás mosdást különösen figyelmeztetnem kell a hölgyeknek, mert többet ér sok drága szépítőviznél. Ha a vizet lágyítani akarjuk, akkor igen jó azt mandulatejjel vagy mandulakorpával keverni. Zsíros arca szeszes vagy tiszta benzines ledörzsölések jó hatásúak, noha a zsírképződést nem szüntetik meg. Nagyon ajánlatos a bőr fiatalos üdeségének megőrzése céljából reggel-este néhány percig csipkedő és enyhén ütögető masszázsszal kezelni az arcot.

Mondanom se kell, hogy az arc üdeségének és a szemek fényének, üde csillogásának megőrzése kirándulás, séta, gimnasztika és mérsékelt sport útján történik a leghatásosabban. Ezek az általános vérkeringés és anyagcsere serkentése útján hatnak az arca is. Zsíros arcbőrre igen jó hatású a forró és hideg vízzel való váltakozó mosdás olyképpen, hogy először forró vízzel öblögtetjük a bőrt mindaddig, amíg az ki nem vörösödik (körülbelül egy percig), majd hirtelen jéghideg vizet alkalmazunk ugyanannyi ideig és ezt többször egymásután cserélgetjük.

Mult évben nagyon sok lencsém veszett kárba, mert kilencven százalékban ellepia a zsiszik és-étekezésre nem használhattam fel. Az idén szeretném megőzni a zsiszik-től és étekezésre használhatóan eltartani. Mit kell tennem?

A beérett lencsét kiválogatjuk és egy forrón tűző napon talba tesszük, forró vizet öntünk rá, azonnal leszűrjük a vizet róla és a lencsét abroszra kitergetjük, hogy teljesen kiszáradjon. Többször megforgatjuk. Ha estig nem száradna egészen ki, másnap újból szárítjuk. Ezután eltehetjük zacskókba vagy ládába télire, nem lesz zsiszikes. A leforrázott lencse vetésre nem alkalmas, mert a csirát a forró víz életképtelenné tette.

*

Tojást szándékozom hosszabb időn át eltartani a legegyszerűbb módon. Kérem, ajánljanak valami bevált eljárást.

Egyszerű és biztos eljárás a tojás eltartására a tojás héját zsírral vagy vazelinval bekenni, ami a likaesokat betömi és levegő nem juthat a tojás belsejébe. Ezután hegyes végével lefelé fordítva, helyezük el árpa közé. Időnként a tojásokat forgassuk meg, ez elengedhetetlenül szükséges. Csak teljesen friss tojást tegyük el nyár végén.

*

Aranyozott képrámákról mivel tüntethetem el a rátapadt fekete foltokat? Vizes ruhával próbáltam, de nem tökéletes a tisztítás.

Minden aranyozott tárgy tisztítására ajánlhatjuk a vízben elkevert szalmiákszeszt való áttörést. Fele víz és fele szalmiákszeszbe mártunk tiszta ruhát, ezzel gyorsan áttörüljük, utána tiszta hidegvízbe mártott ruhával utána törüljük és puha ruhával szárazra dörzsöljük. Ha nincs szalmiákszeszt, közönséges szeszt használhatunk a tisztításhoz.

*

Penészfoltos és régi, megsárgult fehérneműt hogyan fehéritsem házilag?

Vidéken, ahol tej, illetve vaj készítésnél megmaradt savó bőven áll rendelkezésre a háziasszonyoknak, ettől a gondtól könnyen megszabadulhatnak. Ugyanis az egyszerű tejsavóval elérhető, hogy a ruha megfelelődik és a penészfolt is eltűnik, sőt még a gyümölcsfoltok is eltűnnek. A megsárgult vagy penészfoltos fehérneműt bele kell áztatni a savóba és benne hagyni 3-4 napig. Azután egészen langyos vízben kiöblíteni és kimosni a ruhát szokás szerint. Ha napon szárítható, még szebb, még fehérebb lesz és a penészfoltok is eltűnnek. A gyümölcs vagy tintafoltot citromlében mossuk utána. Egészen elhalványodik.

*

Színes ítmészű fehér vászonterítőt szeretnék kimosni, de attól tartok, hogy a színes selymek megfogják a vásznat. Falunk lakom és körülményes vegytisztítóba külden.

25 deka korpára öntünk 4 liter vizet és két óráig főzzük. Azután ebben a sűrű lében, ami nem forró, csak kellemesen meleg legyen, a himzett terítőt szappan nélkül átmossuk. Másodszor már átszűrt korpás lében mossuk. Langyos vízben jól kiöblítjük, a vizet csak kinyomkodjuk belőle, de nem csavarjuk és két ruha között szárítjuk. Félig nedves állapotban, a visszaján vasaljuk nem forró vassal.

Az idei háborús nyárnak is van néhány új szerű divatmeglepetése. Ilyen meglepetésként hat a nehéz fekete selyemből készült kosztümkabát ünnepi, esküvői alkalomra, aminek anyagát ma hiába keresnők a divatárúüzletekben, ha nem maradt reánk dédnagymamánk egyetlen, egész életre szóló, vagyont érő fekete selyem, földig érő, bő vizitruhája. Megbecsülhetetlen örökség a kedves, öreg selymruha, amiből elegáns, szintén évekre szóló ünnepi ruhánk lesz. Kinek van ma módja hozzá, hogy megfizethesse a valódi, tiszta, nehéz selymek az árát. De úgy tudjuk, nem is lehet ilyet még lámpával keresve se találni. Az emlékek között kell kutatni s felfedezni a kincsekét, amelyeknek értékét csak most ismerjük fel és becsüljük meg.

Erre figyelmeztet mindenkit a mai divat is. Praktikus, célszerűség és takarékoság a jelző, csak meg kell érteni.

A szép, elegáns, ünnepi toalettek kiegészítője: a struccotól is előkerült, talán a jó időkre való emlékezésül őrzött dobozkából.

Házi ruha fehér színes mintájú vászonzól (1. számmal jelölve). Elől végig gombolódik a saját anyagából behuzott gombokkal. A derék alakhoz simul és hozzá van varrva az aljhoz. Nyakkivágása négyyszögű. Rövid, puffos ujjak.

Pepita mintájú kartonruha (lásd 2. számmal jelölt ruhát). Dupla alja ráncolt, a sima derék elején nagy szivalakú díszítés, rávarrva apró kis szívek piros kartonból. Ugyanílyen rávarrott szívek láthatók a derékon és az ujjakon is, amelyek rövidek és simák. A nyakkivágás körül kihajtott inggallér.

Karton házi ruha kánikulai melege tervezve. Az eleje szálszerűen hajlik át egymáson. Az alja is áthajlik és oldalt villámzárral csukódik (3. számmal jelöltük).

Kirándulásra kartonruha három különböző anyagból (lásd 4. számú modellt). Az alj bő, ráncolt, a kötényszerű rövidebb felső alj szintén ráncolt és övre van dolgozva. A blúz vízszintes csíkozású, kissé bő, elől gombolódik, nagy kihajtott gallérral a nyakkivágás körül. Rövid, sima ujjak.

Különleges, színes mintájú vászonzruha (5. számú). A sima szabású ruhát az anyag feltűnő mintázása díszíti. Derékon keskeny öv a saját anyagából. A fürdőtáska is a ruha anyagából készült.

Ünnepi, esküvői alkalomra fekete selyem kosztümkabát (lásd 6. alatt), szép selyemcsipke gallérral szabószertűn folytatódik. A kabát kissé bő, ráncolt, derékon egy gombbal gombolódik. A jobb oldali részen egy rávarrott zsebbel, kihajtottján gombbal. Hosszú, sima ujjak. A széles karimájú filckalapon szép struccotól díszítés.

Fekete, apró fehér pettyes kosztümszerű ruha (7. számmal jelölve). Alja elől ráncolt. A kabát szabása sima, alakhoz simul, a nyakkivágás körül és elől fehér túllodór. Végig gombolódik a saját anyagából behuzott gombokkal. Sima, hosszú ujjak és két rávarrott zseb, kétoldalt behúzóva. A felhajtott karimájú kalap is a ruha anyagából készült és fehér túllodór díszíti.

Fekete moarésselyemből készült a 8. számmal jelölt nyári kosztümkabát. Kihajtója férfifazonú, kétsoros gombolósú, a gombok saját anyagából készülnek. Két nagy rávarrott zseb, egyik sarok háromszög alakúan visszahajtva.

Fekete, apró fehér pettyes selyemből készült, hosszú, az aljánál 10 cm rövidebb kabát, paplanszerű kockázással letűzve. Bő háttal és bő ujjakkal, az eleje nyitott. A turbán is a kabát anyagából készült, hosszú lelórgó résszel (9. számmal jelölve).

Barna szövetsből munkaruha dolgozó nőknek. Sima, alig harangszabású alj, csipőn alul érő hosszított blúzzal, amelynek szabása deréktól föléig kissé bő, visszacsú, kihajtott gallérja zöld szövetsből készült. Ugyanebből készülnek az apró kis diszek is (10. számú ruha).

(b. e.)

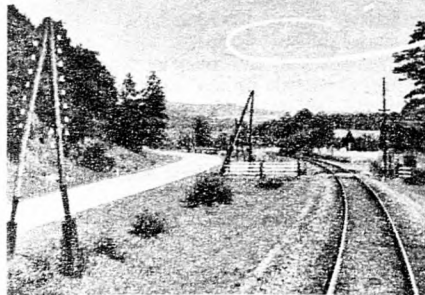
JAKAB MARGIT

Telefon: 149-628

kozmetikája
BUDAPEST, VIII.,
JÓZSEF-KÖR ÚT 52
I. emelet 18 sz.
Tovább működik
Jentő címen

Arcápolás, szemölcs-,
szőrszállítás és szepöl-
véleges eltávolítása
kifüggő hatóanyag-
ápolószerek

Fogadó:
d. e. 10-161 d. u. 6-ig

A ZILAHI DIÁKÉLET Ady Endre KORÁBAN

Zilah a Meszes lábánál épült és bizony meglehetősen távol minden forgalomtól. Csak a múlt század nyolcvanas éveinek derekán kötötte össze az Északkeleti Vasút a Budapest—Debrecen—Máramarossziget—Körömszézi fővonallal. Még később épült a Szamosvölgyi Vasút, mely által összeköttetést nyert Kolozsvárral, Erdély kulturális és kereskedelmi központjával. Magától értedődik, hogy az egész Szilágyság hasonlóképpen kiesett az élet forgatagából. Ez okozta aztán, hogy a világ folyásából kiesett Szilágyságnak Zilah lett minden téren a középpontja. Szilágysági gyerekek alig vittek más középiskolába, mint a Wesselényi Kollégiumba. Hogy Ady Endrét szülői először mégis a nagykirályi piarista atyákhoz adták, annak az volt az oka, hogy a szülőfaluja, Ermindszent, a Szilágyság legnagyobb és mint ilyen, Nagykirályhoz van 15—18 kilométernyire, ellenben a megye másik sarkában lévő Zilahotól négyszer annyira. Szülői, főképpen az „Ides”, nem akarta olyan messzire kiadni magától a gyermekét.

Ha forgalmi szempontból nem szerencsés Zilah fekvése, annál szebb és bájosabb a bennelakást illetően. Valóságilag szép, nagy parkban fekszik. A Meszes és szelíd lejtűs dombjai ölelik körül. A Kukukmál, a Puli, a Juhasdomb déli fekvésű dombjain jó borok teremnek. Tavasztól késő őszig az ibolyaszínbe omló zöld lankák, dombok, virágos rétek gyönyörködtek a szemet. Mikor pedig a dér megcsípi a fák lombkoronáit, vérvörös koszorú övezi a várost. A református templom mögötti Diákdomb minden naplementekor úgy ragyog a városka fölött, mint egy csillogó ékszer. Ady költészetében fellelhető mindkettő. A „Zilahi ember nótájában” így emlékezik ezekre:

Vörösfényes a Diákdomb
Vér hullott a Terbéterre,
Ifjúságom kicsalt vére.

Ady Endre 1892 szeptemberében lett zilahi diák, ötödikes gimnazista. Ebben az időben Berényi János volt a kollégium igazgatója. Mintaképe a puritán, kálvinista tanároknak. Szigorú rend és fegyelem uralkodott igazgatása alatt az iskolában — arról ő igazán nem tehetett, hogy a zilahiak annyira szerették „nagyiskolájukat”, hogy valamirevaló összejövetel, mulatság, névnap, disznótör diákvendég nélkül nem mulhatott el. Nézzünk szét az Ady Endre öreg scholájában. Az ő idejében a mai, magyaros izlésben épült modern palota még csak jámbor óhaj volt. Ocska épület, elnyújt felszerelés várta a megújulást. Egyik-másik tanterme aajtaja felett ott ékeskedett egy-egy világáros neve, valamikor talán diákkéz által faragva... London, Párizs, Róma, Népoly. A természettani szertár felett meg ez a felírás rejtelmeskedett:

TERÉSZETI
EKTARA

Sok kis nebuló kukucskált be a kulcslyukon, hogy meglássa, mik is lehetnek e furcsa nevű teremben?

Nem csupán az épületek, a felszerelés viselte magán a kollégium multját, de a benne uralkodó szellem és szokások is. A tanári kar jórészen az iskola egykori növendékei közül rekrutálódott. Berényi János, Kincs Gyula, Petri Mór, Kerekes András és Kerekes Ernő, Dobay Sándor, Somogyi Jenő mind a kollégium diákjai voltak egykor.

A diákság két kasztba oszlott. A heted és nyolcad osztályos diák urak néminemű hivatalosan elismert jogokkal és kötelességekkel dicsekedhettek. A hatodistákat bagolydiákoknak, az ötödikeket pedig bagolytojásoknak tisztelték.

A diákuraknak szemmel látható és az alsóbb osztályosok által irigyelt joguk volt a sétálpálcával járkálhatóság, a dohányzási engedély. No és az „úr” titulus, mely kijárt nekik. Ez utóbbi ugyan kétes értékű dekórum volt, mert például Kincs Gyula akkor használta, mikor valami baj volt a kréta körül, vagy szekundaszag érzett a levegőben. Valahogy így: „Kovács úr, Kovács úr, maga mára nem készült. Szégyelje magát Kovács úr. Menjen a helyére Kovács úr!” Az ilyen prongatások aztán erősen leszállították a padosrok előtti ilve felelős kiváltságát.

A diákká levés nem is történt minden ceremónia nélkül. Két részből állott a nagy esemény. Az első rész volt a *subscriptio*. Az évzáró ünnepélyt megelőzőleg az iskola előjárósága, a tanári kar előtt felsorakoztak a vizsgát tett hatodisták és tanulmányi sorrendben beírták nevüket egy öreg könyvbe. Aláírásukkal az iskola és a jó erkölcs törvényeinek megtartását fogadták meg. Az aláírás megtörténte után Berényi igazgató úr ékes szavakkal rettentő hosszú mondatokkal ecsetelte az újdonsült diákok előtt a fogadalomtétel fontosságát. Rámutatott arra, hogy 1646 óta van szokásban a subscribálás az intézetben. A második rész volt a *pótus*. Ez este folyt le, ugyancsak az előjáróság és a tanári kar jelenlétében. Szerény közvacsora volt ez. Állott marhapörköltből, túrós csuszából és savanyú zilahi bor mellett beszélgetésből, éjféltutáni nótázásból.

A VII. osztályosok látták el az *ekonomusság* tiszttségét. Ez sorba járt, mint a falusi bíróság. A tanórákra az ekonomus csöngetett be és ki. Ő hordta szét az előjárósági gyűlések meghívóját. Ő vitte a tanári szék elé idézést a vádlottaknak. És más ilyesmiféleket intézett mint az igazgató jobbkeze — mely bizony néha bal volt. Például, mikor drukkos óra következett, őt kis perccel később találta becsengetni. Késétt az órája. Persze, rögtön felhangzott az igazgató ekonomust hívó csengőjének szava.

— Hány óra magánál, barátom?

— Pontosan nyolc, instálom.

— Vágja a földhöz azt a krumplit. Igazítsa meg azonnal. Régen elmult nyolc óra!

Az ekonomus sunyin vitte előre a mutatókat. Nem is öt, de nyolc kis perccel. No, de az ilyen stiklikért pónáléval súlyosbított megrovás járt.

Megszerezte híresek voltak a diákbálok. Idejük legtöbbször március első szombatjának estéje volt. Műsorral kezdődött, táncsal végződött. Rendesen a megyeháza dísztermében tartották.

A kollégiumnak volt bandája. A zenei kultúra terjesztése mellett a banda részt vett az iskolai ünnepélyeken zeneszámok előadásával. Továbbá zenés tisztelgetést adott az előjáróság és a tanári kar tagjainak névnapján. Ilyenkor a banda tagjait aztán megvendégelték. Ez nem volt kis feladat, mert a létszám ilyenkor megszorodott. Mondhatnám, ijesztően megszorodott. Jellemző erre a következő anekdota. Lehet, hogy nem igaz, de jellemző. Kerekes András vallástánár pedagógusnál tisztelgett a zenekar. (Azért írtam „vallástánár és pedagógus”, mert Kerekes András bátyánknak megszerzte ez volt a sajátmaga által szerkesztett és közhasználatú jelzője.) Hordják a banda elé a finom, pántlikásan sült fánkot, a finom kürtöskalácsot. De akármennyit hoztak, a tanár úr folytonosan kiizent a konyhára: „Még jöjjön. Kevés!” Visszaizennek a konyhárról, hányan vannak a diákok? Nem lehet azokat meggyőzni. A tanár úr erre megkérdezte a karmestert, az öreg Ráczot, hogy hány tagból áll tulajdonképpen a banda?

— Kérem alázatosan, tekintetes tanár úr, ilyenkor egy kissé megszorodunk, mert hát a kottatartókat is hozni kell... meggyám.

Megkérdezi erre a határozatlan feleletre a fiúkat egyenként.

— Te, kis fiam, mit hoztál?

— En? Kottatartót.

— Hát te?

— En a nagybögöt.

Igy ment ez hosszú sorban és még mindig volt két gyerek.

— No, hát a te tisztet miccsoda?

— En a kutyákat zavarom útközben.

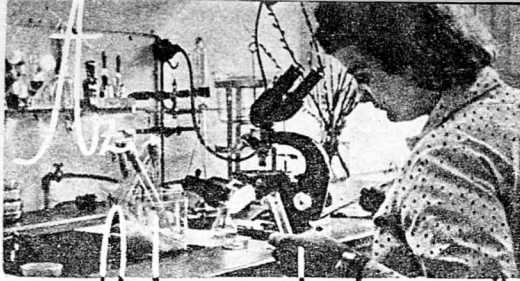
Az utolsó gyerek vallatásánál Kincs Gyula nevetve szóit közbe:

— Mondjad, gyermekem, te hurcolod a banda gixereit?

Május elsejére virradón éjjeli zenével tisztelgettek az előjáróság és tanári kar tagjai ablakánál. Itt egy kis hiba csuszott be, melyért aztán az éjjeli zenét áthelyezték reggel hét órára. Az iskola udvarán, a tanulás megkezdése előtt néhány zenedarabot adott elő a banda. Ebben a formában a diákoknak éppen ségél nem kellett, de elejét vették azon rettenetes eltévelyedésnek, hogy a tekintetes tanári kar és előjáróság tagjaival együtt néhány polgárista kisasszony is éjjeli zenét kaphasson.

Magától értedődik, hogy a kollégiumnak volt önképzőköre is. Az ötödik és hatodik osztályosok még csak vendégtagok voltak. Mindenféle működésben résztvehettek. Verset írhattak, ha tudtak, szavalhattak, ha mertek, a bírálatba is beleszólhattak, de már szavazati joguk nem volt. Működő tagok a heted és nyolcad osztályosok voltak. Vezető tanár Ady ötödik és hatodik osztályos korában Petri Mór, később pedig dr. Both István. Diákelnök Ady hetedosztályos korában Somogyi Endre, nyolcadikos korában pedig Somogyi Kálmán. Az önképzőkör életéről és a többször emlegetett „Ifjúság” című diáklapról később emlékezem meg, valamint arról is, miként történt az a hallatlan eset, hogy nem Ady Endre lett nyolcadikos korában önképzőkör elnök, annak ellenére, hogy jeles diák és az önképzőkörnek vezéralakja volt.

Szunyoghy Farkas

alkotó nő

A nő emancipációjával, társadalmi és háborús átállítással kapcsolatban felmerül a kérdés, hogy ha a nő ilyen tökéletes mértékben megállja helyét az új szokásrendben s ilyen céltudatosan tudja vállalni a férfimunkaerők helyettesítését, vajjon miért nem tudott az elmúlt századok folyamán olyan kulturális és olyan művészi alkotásokat produkálni, amelyek egyvonalba emeltek volna a férfival?

A kérdés nem új. És természetesen a válasz sokféle. Van, aki még a „hosszú-haj, rövid-ész” elméleténél tart, van, aki társadalmi vagy rendszerbeli kényszer folytán fennálló kulturális vagy jobban mondva tanulmányi elmaradottsággal magyarázza a problémát, van aki egyéb fizikai elfoglaltságban vagy biológiai másratermettségben keresi az okot.

A „hosszú-haj, rövid-ész” elmélet az egyedüli, amelyet ebben a már csak vicclappá való formájában elvethetünk. Bár egyesek szerint van némi szellemi alsóbbrendűség a női átlagnál, ez azonban még ha látszólag helytállóknak tűnik is, javarészből azokkal az okokkal magyarázható, amely okokat másodsorban soroltam fel. A nő nem tehát évszázadok, sőt évezredek során át egy bizonyos társadalmi, erkölcsi és kulturális másodrendűség elviselésébe kényszerült. Igaz, hogy biológiai felépítettsége, érzékenyebb fizikuma, gyengédebb lelkülete s a férfiaktól eltérő életrendeltetése predestinálták erre a sorsra, viszont ebben a helyzetben is fel tudott mutatni olyan értékeket és olyan eredményeket, amelyek alapján igazsághoz közelebbállónak érzem azt mondani, hogy nem szellemi alsóbbrendűségről, hanem fizikai és szellemi másratermettségről van szó.

Az tény, hogy a nőt a Teremtő biológiai ismereteink szerint céltudatosan alkotta ilyennek. A nő az első számú társ, a segítő és az anya. Az évszázadok és az évezredek múlásával pedig, amíg a férfiak államfenntartó vagy művészi alkotómunkában éltek ki erejüket, a nő csendes alázattal gyakorolta Istentől rendelt hivatását. Ha néha fellázadt ellene és próbált más vágyak és erkölcsök szerint élni, számolnia kellett a társadalom megvetésével és kortársainak csúfolódásával.

És a nő sokszor csalódva, sokszor földretaszítva, de mégis hitt saját erejében. Nemcsak múzsa akart maradni, nem érte be azzal, hogy ő legyen az ideál, hanem ő maga is meg akarta ízlelni az alkotás gyönyörűségét.

Hogy mennyiben sikerült ez a női nemnek, hogy hány nő tudott az elmúlt századokban a tudományban és a művészetekben maradandót adni, azt tudjuk s nem szégyeljük kimondani, hogy — kevés. Valóban sokkal kevesebb, mint ahogy a nő mindenkorai intelligenciájától elvárhattuk volna. És éppen ezért nem is a női agyvelő tekervényeit és nem is a nő szellemi képességeinek mennyiségét kell ebben az ügyben felelősségre vonnunk, hanem igenis a nő szellemi képességeinek másneműségét!

Mert egy érdekes dolgot kell tudomásul vennünk: a nő lelki alkotásban olyan eltérések bontakoznak ki a férfilelkiséggel, a férfiadottságokkal szemben, hogy nem vehetjük rossz néven nemünköt, hogy nem mi építettük az Eiffel-tornyot és nem mi adtuk a világnak a Romeó és Júliát. A női átlagnál sokkal kevesebb a logikai érzék, a rendszerető erő, mint a férfiatlagnál. A nő, bár érzésvilága finomabban rezonál és hangulata szélesebb skálán ingadozhat mint a férfié, ez a tulajdonsága inkább az alakító, mint az alkotó művészetek vagy éppen a magasabb tudományok felé sodorja. Természetesen nem kivételekről beszélnek most, hanem csak átlagról. Mert voltak, vannak és lesznek olyan nők, akik egyéni adottságaik révén magasan kiemelkednek nemünkből. Voltak zsenik és lángelmék is, de általában csak azokban a tudomány- és művészeti ágakban, amelyeknek megközelítése nem iktózott számukra társadalmi vagy iskolai nehézségekké.

Ez a társadalmi beállítottságokozta nehézség és hátráltatás minden országban másképpen és másképpen érvényesült az idők folyamán. Nálunk, magyaroknál, bár a nő tisztelete és megbecsülése, megvéde és az érte való helytállás már férfaink ósházánkból magukkal hozott tulajdonsága, mégis állami törvényeink nem egy foglalkozási ágból kizárták nemün-

ket. Ennek a paragrafusrendnek helyességein vagy helytelenségein lehet meditatálni és vitát kezdeni, az azonban elvitathatatlan, hogy nálunk éppen ezért, de talán a női lélek általános lírai adottságánál fogva is jóformán csak az irodalomban látjuk az első női alkotótehetségek kibontakozását. De ez a terület az, amely más országokban is mindig legkönnyebben hozzáférhető volt nemünk számára.

Hogy azonban a nő milyen hatalmas energiakészlettel és tartalékkal rendelkezik, azt napjaink mammutháborúja mutatta meg legjobban. A nő annyit és olyasmint tudott adni, amilyen teljesítményt senki sem várt tőle. Igaz, hogy ez a rendkívüli életkörülményekhez való alkalmazkodás még nem nevezhető „alkotómunkának”, legfeljebb csak merész reményekre jogosít bennünket. A nő fantáziája és munkakedve a néhány évig tartó férfilyettesítés ideje alatt olyan képzetekkel bővült, hogy hinni merjük, hogy bár a nő háború után vissza fog térni szűkebb otthonába, mégis ez a különös kirándulás nem vált hátrányára. Olyan emlékeket gyűjtött magának, amelyeknek hatása alatt lehetetlen, hogy ne térjen rá az alkotás ama útjaira, amelyeket eddig elkerült vagy amelyeket eddig elzárta előle.

Szabó Ibolya

Kevés cukor
és kevés tej
legendő hozzá

Franch
cikóriakávé

A várában... RABKENYEREN Írta: Kotzig Károly

(4. folytatás)

Néhány nap múlva szemeim már egészen megszokták a sötétséget. A vakságban nem az a rossz, hogy az ember rosszul lát, hanem, hogy rosszabbul lát, mint a többi.

Egyelőre még nem fogadtak be a „klikk”-be. Az újonnan jöttel szemben a régiek általában tartózkodók. Még nem lehet tudni, ki vagyok és hogy valóban azért vagyok-e itt köztük, ahogyan beszéltem? Az egymásközi beszélgetéseikből azonban lassanként kezdem már a helyzetemet a helyzetben kiismerni. Az egyes cellákat ugyanis két méter magas fal határolja el egymástól, de kifelé a folyosó felé, valamint az elválasztó falak felső széléitől a mennyezetig vasrács zárja el a rabokat a külvilágtól. Az egész berendezésnek olyan állatkerti ketrecrendszer jellege van. Ahogyan az állatkertben ketrecekben láthatók egymásmellett a tigris, oroszlán, leopárd, párdúc, medve, farkas és a többi vérengző és ragadozó, úgy éltünk mi is itt, ketrecekben egymásmellett, mint a „közre”, vagy talán inkább a „rendszerre” nézve veszélyes fenevadak. Kezelnünk mindenestre a fenevadakhoz hasonlóan kezelték bennünket is. Papirost nem adtak például még a „legnélkülözhetlenebb” célokra sem. Az első nap nem is tudtam elképzelni, hogyan fogom majd ezt a kérdést megoldani. Később láttam, hogy a kizárólagos „salátakoszt” mellett erre nincs is szükség. Az éhez embert az első napokban állandóan valami enyhe hidegtelelésszerű belső vonaglás rázza, később azonban ehhez is hozzá szokik és lassan belenyugszik az egyelőre megváltoztathatatlanba. Orvosunk, a bőrtőnörvos, — egy őrnagyl rangban lévő katonaoorvos — meg is magyarázta, hogy az emberi szervezet ezt a naphosszat való fekvést és heverést csak az ilyen gyenge táperezű salátakoszt mellett képes elviselni. Máskülönbben a fel nem használt energiát többet mozgásvágyat idéz elő, amely részünkre csak kellemetlen hatásokban jelentkeznek.

Minden egyes cellában volt egy félméter magas vasveder, hogy a raboknak semmiféle ürügy alatt se lehessen a cellából kibocsátatást kérni. Ezeket a vedreket reggel hét órakor, — az „appel” után — ki kellett tenni a cella elé. Az ajtóhoz legközelebb eső cellából ezután minden reggel kiengedték *Maestre* spahihadnagyt, hogy az őr felügyelete alatt ezeket a vedreket összeszedje és kitegye az ajtó elé. Amíg más épületből odarendelt foglyok a vedreket kiürítették és visszahozták, a spahihadnagy kisperte a folyosót. A kiürített vedreket azután ő állította ismét vissza az egyes cellák ajtai elé. Ez alatt a negyedóra alatt a spahihadnagynak alkalmá volt a többiekkel érintkezni és magát megvesztegetetni. Az előbb említett vedrek között ugyanis volt olyan, amelyeknek a fedele nem záródott. Ha az ember olyan vedret kapott vissza, amelyeknek a fedele nem záródott, az abból kiáramló bűz miatt az egész napja el volt rotva. A spahihadnagyt tehát hol cigarettával, hol kenyérmaradékkal meg kellett vesztegetni, hogy jól záródó vedret

állítson a cella elé. *Maestre* bonyolította le különben a szöbéli megegyezések alapján már előzőleg létrejött csereüzleteket a túlsó cellasor lakóival. Az innessó sor kilenc cellájának tizennyolc foglya stáférendszer alapján tudott egymással érintkezni; a túlsó cellasor lakóival azonban csak *Maestre* közvetítése révén.

A bejárati ajtótól befelé vezető folyosó mentén kilenc cella nézett egymással szemben. A fal mentén őt, a befelé eső részen négy. Minden egyes cellában két fogoly volt. Ezek egymással a szomszédok révén érintkeztek. Az ajtó rácsán, — mint létrán — el lehetett érni a cellákat elválasztó fal felső részét és a csere tárgyat a szomszéd ilymódon továbbadta ő másik szomszédjának, a szemközi cellák lakói is elérhették egymás kezét, a túlsó sor tizennyolc foglyának valamelyikéhez azonban már csak *Maestre* segítségével. *Maestre* az általa közvetített üzletekből is leszedte a maga szép százalékát.

Ez a *Maestre* a Szíriában harcoló „Vichy-hez hű” csapatoktól átszökött de Gaulle tábornok táborába. Ezért az itteni haditörvényszék még annakidején „in contumace” halálra ítélte. Később azonban orosan is visszaszökött, amiért ott is halálra ítélték „távol-létben”. A jelen pillanatban tehát mindkét részen halálra volt ítélve. Ezért, mint valamennyiünk között a legsúlyosabban elítélt bűnös, élvezte a börtönhatóság részéről e különös kegyet, hogy közöttünk bizalmi szolgálatot teljesített. Cellájának ajtaját nem egyszer reggeltől estig nyitvahagyták.

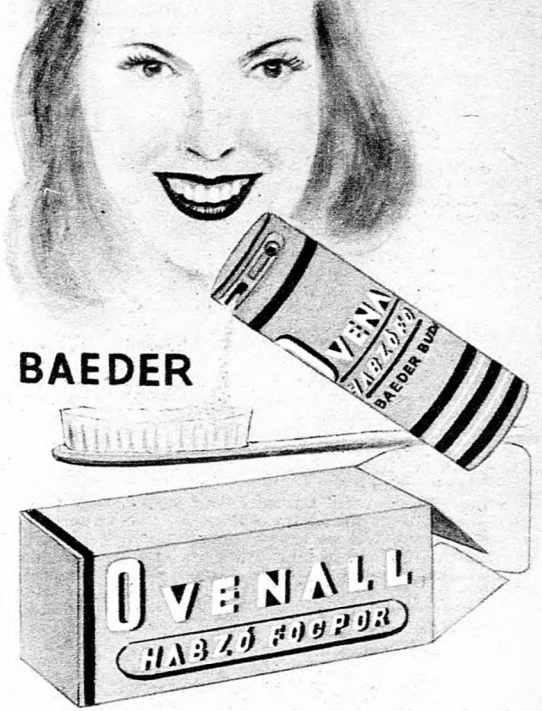
Az egyes cellák lakói, mint mondtam, két méter magas oldalfallal és vasráccsal voltak egymástól és a külvilágtól elkülönítve, de az egymásközi társalgást ez az elkülönítés nem akadályozta. Szalmazsákjaink, a földön fekvé, egymással épp oly jól társalaghattunk, mintha tizennyolcan lettünk volna egy közös nagy teremben. A túlsó kilenc cella lakóival azonban már csak átkiabálva.

Az egymásközi beszélgetésekből lassan megismertem társaimat.

A fal melletti cellasor első cellájában — említettem — *Maestre* lakott valami *de Lanuy* nevezetűvel. Ez a *de Lanuy* a de Gaulle csapatához akart szököni, de elfogták és idehozták.

A következő cellában *Kada* József, a zsolnai polgármester fia volt valami *Vingtan* nevezetűvel. *Kada* a világháborúban *Csatlós*, jelenlegi szlovák hadügy-

a korszerű
fogápolás

BAEDER

miniszter legénye volt, aki annak idején a cs. és kir. közös hadseregnek volt a kapitánya. *Kada* később az afrikai Dakarba került, mint pincér. Egy napon Marseilleben két Afrikába készülő francia katonaszökevényt fogtak el, akiknél egy *Kada* címére szóló ajánlólevelet találtak, hogy *Kada* a nála jelentkező két szökevényt csempéssze át a de-gaullisták táborába. Erre *Kadát* is idehozták, aki minderről semmit se tudott. Sőt azt is, aki a *Kada*-nak szóló levelet írta, de azt később kiengedték.

A harmadik cellában *Alberto* nevű nizzai mozdonyvezető volt egy *Friedmann* nevű francia — becsületrenddel kitüntetett — kapitánnyal. *Alberto* valakinek, aki a nizzai állomáson azt kérdezte tőle, mi van ezekben a teherkocsikban. Azt válaszolta: — Élelmiszer Olaszországnak! *Friedmann* kapitány pedig Lyonban „Li-berté” címmel lapalapításra kért engedélyt az illetékes hatóságtól.

A negyedik cellában egy *Riou* nevű elszázi francia, aki a marseillei városházán az élelmiszerjegy-központ irodájában volt alkalmazva... egy *Janot Ferrer* nevű arab kereskedővel. *Riou*-t azzal gyanúsították, hogy az élelmiszerjegyekkel üzérkedett, az arabot pedig, hogy *Riou*-nak kliense volt.

Az ötödik, legnedvesebb falu cella az enyém volt, lakótársam a tizennyolcszentes *Fritz Köber*, elszánt német, a rajnai hajóstársaság matróza.

A belső cellasor négy cellája, — velünk szemben — a protekciók cellája volt. Az elsősben, mindjárt a bejárati ajtó mellett *Jean Boudzonkay* francia zeneszerző, akinek a párisi *Theatre de la Gaité*-ben épp ezeitőben ment egy operettje.

(Folytatjuk)

ÁBRÁNDKÉP

REGÉNY • Írta: Baróti Géza

(7. folytatás)

— Gyertek fel, igyatok egy pohárral!

Az ének sűrű lombja megrázkódott, amint az emberek ráléptek a csigalépcsőre és felkapaszkodtak az erkélyre, megtöltve a levegőt a majorosok gyümölcs- és tejszagával. Legelőször a majoros gazda lépett az erkélyre s magasra emelte ezüstgombos botját, mint egy vajda. Nyomában bérések jöttek, istállószagú ködmönben, nyitott inget viselő aratók a tarlok édeskés szagával, fejgasszonyok és gyerekek. Az erkély megtelt velük és énekek széles hullámokban ömlött alá a mellvédre. Hirtelen éljenezni kezdtek, a gyerekek tipegő táncot jártak Wlasza és Lottka körül s az öregek biztatták őket. Nevetés és kiáltások röp-pentek el, amint Jan megjelent és óriási tálcán üvegeket hozott. A férfiak leültek a szabad székekre s hátranyújtottak egy kortyot az asszonyoknak, maguk bőségesen és fesztelenül ittak, poharukat az öregek-re és Wlaszára emelték.

Ádám Helénnelült egy sarokban, egyébként senki sem törődött velük. A nőta egyre mélyebb lett és egyre több lett dalmában a tűz, amely megpörkölte a szíveket, az ital nagy kortyokban szaladt le a férfiak torkán s valaki csuklani kezdett. Littowszky Kasimir akkor felemelte kezét és megszólalt.

— Köszönöm, emberek! Az Isten megadta nekünk ezt a napot, de gondoljunk arra, hogy holnap is nap lesz. Összel, — itt kinézett az ég alja felé — ősszel megüljük a lakodalmat. Jó éjszakát, emberek!

A majorosgazda felemelte a botját és intett.

— Jó éjszakát, uram. Köszönjük a vendéglátást!

Lassan, dörmögve ereszkedtek alá a csigalépcsőn és lármájuk szétterült az udvaron. A lépcsők lassan ültek el, a házak ablaka megtelt világossággal és rövid ideig virított az éjszakában. Aztán egyedül maradtak az erkélyen.

Littowszky Kasimir sokáig nézte a fiát. Szemében kitarított a kutató tekintet s egy pillanatra nyugtalan fényesóva csillant meg a szem mélyén, az orrcimpák rezgése is gyorsabb volt, mint máskor s az öreg varázsló bőre felborzolódtat a homlok síkján. Nyugalmát megbontotta ez a hirtelen esemény, amelyet előre látott, de a nyugtalan-ság magja másutt lakott. Nem szólt semmit.

Helén félrehúzta Lottkát és puszto-gat valamit a sarokban. Lottka zavara is feloldódott. Wlasza töltött magának, ivott és Ádámmal lépett.

— Megtörtént, — mondta fényes szemekkel — megtörtént végre! Most már magam is vállalom, akár egész életre. De még nincsen vége. Elmegyünk a szigetre.

— Most?

— Most! Nem lehet aludni ilyen éjszakán!

Littowszky Kasimir bólintott.

— Menjete, fiam! Néhány hét múlva megjön az ős és megtartjuk a lakodalmat. — Jó éjszakát, apám!

Jan bejött az ajtó mögül és a tolóko-siban elvitte Littowszky Kasimirt, az erkély üres lett az öreg Littowszky nélkül.

Wlasza átkarolta Lottkát és elindultak a lépcső felé. Átmentek az udvaron s az er-dei út torkolatából visszazértek. A felleg-várban egyetlen ablak volt világos, amely mögött a béna varázsló borult a térképe fölé s távcsővön keresztül lenézett a tájra. Littowszky Kasimir éjszaka is látott, hiszen a műve már régen rárajzolódott a rechártya finom ivero s a holdfényben olyan pontosan látta a birtokot, mint régen, nappal, amikor lóháton járta az erdőt s amikor a mezők fölött a kalász pora szállongott. Akkor, amikor még nem volt semmiféle veszély a fellegvár körül...

— Apám nyugtalan volt — súgta Helén, aki Ádámmal ment Wlaszáék nyomában.

— Nem vettem észre!

— De igen. Láttam a szemében!

Gömbölyű karja megrezgett és közelebb húzódott Ádámmal.

— Nem Lottka miatt volt, elhíheded! Én nem tudom, mi történt, de félek. Már régen, nagyon régen nem féltém semmitől. Biztam az apámban és a hatalmában, mindig megóvott bennünket. Most úgy érzem, tehetetlen valamivel szemben, de nem mondja meg.

Ádám nem felelt. Egy pillanatra maga is látta az öreg Littowszky szemében a nyugtalan-ság örvényeit, de nem törődött velük. Reggel óta biztonság támadt benne, amióta belépett az erdőbe és találkozott Wlaszával, később Littowszky Kasimittal; olyas-fajta érzés kelt benne, mint gyerekkorában, amikor még minden ízében érezte a családi ház hatalmát, az élet biztonságát. Régen voltak ezek a napok, amikor minden rendben volt Déván, a kórházban emberek gyógyultak és a Schulz-kertben érett a naspolya; a Maros váratlanul kiöntött és vízszatárt medrébe, a Fehérkereszt előtt, reggel lumpoló huszárok csörtették a kardot, székfűt vettek a tejesasszonyoknak s el lehetett menni Mensch Herbert nyomdájába, szimatolni az olaj szagát; amikor kocsin jártak a vajdahunyvadi vár alá és kőszagú vizet ittak egy koszmában, a csángók csalán-nal bélelt vékában vitték házról-házra a csernai rákot; télen, karácsony táján meg-jött Munes, a havasi pásztor, nyomában fényesőzag lepte el a házat és Munes boc-korának szaga. Később elvesztette ezt az érzést és biztonságát, a jelek elszálltak s minden bonyolult lett. Egy nyáron valaki lelopta a Schulz-kert összes naspolyáit, egy fiatalasszonyt megmártak a várhegyi vine-rák és behozták a kórházba, a Maros sokáig kinn maradt a réteken, a huszárok elmentek s az emberek izgatottak lettek. Mindez egyetlen napon történt, másnap az apja bevonult katonának és három hét múlva elment a Tronra. Azon a napon megbomlott az élet szép nyugalma. Néha visszatért egy-egy töredéke, de az egész nem volt sehol. Hetekig kutatót valami után, aminek csak értelmét sejtette, s ami korán elveszett. Bekukkantott a nyomdába, ahol egy sovány asszony nyomkodta a kézi-gépet és elfogyott a fehér süvegekor. Egyszer lövöldözés támadt a kórház előtt, az ellenség betört a városba és géppuskáz-tak, aztán medvebőrös katonák jöttek, ágyúval löttek a csángótelep mögött s rend lett. Ezen a napon újra megtalálta azt, amit elvesztett néhány évvel ezelőtt. Az erdő határán belül rend volt és nyugalom. Nem értette Helén, Miféle veszély kerül-gétné ezt a birodalmat, amelynek felleg-várában Littowszky Kasimir vigyáz tér-képpel, messzelátóval és bilincsbeveri az illandó időt?

— Ne félj, — mondta Ádám keményen — itt nem érhet semmi baj!

A két fiatal már mélyen bent járt az erdőben s a fák fölött derengés jelezte, hogy a holdfényes tó a közelükben van. Más úton mentek, mint délelőtt s egy vad, feketetestű fagyal mögött kibukkantak Hardt házához. A sárga kutya előjött az őlból és nyalagatta Wlasza kezét. A vem-hesség már testi kinokban csordult ki a szemén.

A csónak hasából felállt Hart és meg-emelte a süvegét.

— Megtörtént?

— Megtörtént, — kiáltott Wlasza — vö-legény lettem!

— Tudom, — bólintott Hardt — már mindnyájan ittunk az örömről. Apád küldött italt azoknak, akik nem mehettek be az ünépségre. Énekeltek?

— Igen, énekelünk és sokat ittunk. Min-denki ott volt a majorból. Mikor hozták az italt?

NAGYMAMA JÓ SZINBEN VAN!

Teljes szellemi és testi frissességben vesz részt gyermekei, unokái örömeiben.

Olyan fürgén végzi minden dolgát, mint 40 évvel ezelőtt. A gyomrával soha sincsen semmi baj! Nem is lehet, mert reggelire-uzsonnára már évek óta 1—2 csésze Ovomaltine-t iszik.

Az Ovomaltine idősebb egyének-nél különösen áldásos hatású. A friss tej, tojás, kakaó és maláta értékes tápanya-gait juttatja bőségesen a szervezetbe, anélkül, hogy az emésztést megter-helné. Sőt! Az Ovomaltine más táplá-lékok feldolgozását is elősegíti. Nem tartalmaz salakanyagokat, hússá s vérré válik a szervezetben.

OVOMALTINE HATA'S
CSAK OVOMALTINE-TŐL VÁRHATÓ!

— Korán, még világos volt. Eppen elült az eső, amikor visszajöttem a szigetről és itt találtam egy korszót. Az apád pincéjé-ből való.

Hardt megérezte a kínzó kérdést és fe-lelt rá.

— Mindenki tudta, hogy így lesz. Az apád csak ül és figyel és tudja, hogy mi-kor kell cselekedni.

Wlasza még mindig nem értette.

Ezen a napon annyi minden történt és olyan kísérteti rendben, hogy megborzon-gott tőle. Érezte a bőrén, hogy a várból a hatalom szürös tövisei nyúlnak ki s bele-kapaszkodnak mindenbe, ami a birtokon történik. De a módszer, ahogyan Lit-towszky Kasimir kezében tartotta a dolgo-ka, nem ment a fejébe. Ez az erő és hata-lom már földöntúli volt és közel járt ahhoz, amit fiatalabb korában gondolt. Akkori-ban sokat figyelte az apját, amint állt, gon-dolkodott és kimondott, vagy tett valamit, aminek a jelentőségét csak később értették meg. Félelmet érzett. Először életében.

(Folytatjuk)

HÁZTARTÁS

LEVESBE DARAGOMBÓC. Egy egész tojást, 1 evőkanál tejfölt, diónyi zsírt és annyi darát adjunk hozzá, hogy ne legyen kemény a keverék. Apró kis gombóckákat főzzünk a levesbe.

TÖLTÖTT KEL. Egy kilós szép fejés kelt megmosunk, forró vízzel leforrázzuk és hűlni hagyjuk benne. Szitára tesszük, hogy a víz lecsurogjon róla. Töltelék: 30 deka darált húst, 10 deka rizet leforrázunk és a húshoz adjuk, 1 hagymát zsírban megpirítunk, 1 egész tojást, sót, borsot, az egészet jól összekeverjük. A kel leveleit széthajtjuk és minden levél közé húst teszünk. Az egészet hólyagpapírba csomagoljuk, átkötjük és forró sósvízben hogy ellepje, főzzük, 1 óra hosszúig. Majd tűzálló tálra tesszük, 5 deka zsírt felolvasztunk és 1 deci tejföllel leöntjük és 10 percre sütőbe tesszük. Kevés pirított morzsával meghintjük.

KIRÁNTOTT KIFLIBURGONYA. Fél kiló burgonyát megfőzzük, megtisztítjuk és áttörjük 25 deka lisztből és az áttört burgonyából sóval tészát gyúrunk, snidlinget apróra vágva hozzáadunk, ujjnyi vastag rudakat formálunk, tojásba és morzsába forgatva, kifli alakra formáljuk, forró zsírban mindkét oldalát pirosra sütjük.

KAKAO SZELET. Három deka margarint, 3 tojás sárgáját 15 deka cukorral habosra keverünk, majd 16 deka lisztet és 2 deci tejet, 3 deka kakaót, egy sütőport hozzáöntünk. Végül a 3 tojás kemény habját könnyedén hozzákeverjük. Zsirozott, keskeny tepsiben sütjük, 10 perc sütés után 10 deka mazsolát szórunk a tészára.

BEFŐZÉS

SZILVA ELTEVÉS CUKOR NÉLKÜL. Érett, kemény, egészséges szilvát veszünk, felvágjuk, a magot kivesszük. Nagy üvegbe rakjuk, hólyagpapírral lekötjük. Kigőzöljük, forrástól kezdve 10 percig. Másnap kisebb üvegekbe rakjuk, hólyagpapírral lekötjük. A hólyagpapírt vastagon behintjük szalicillal és méregyszer lekötjük. Újabb gőzöljük forrástól számítva 25 percig, nagyon lassan főzzük. A tűzről levéve, ¼ óráig még úgy hagyjuk, azután kivesszük az üvegeket és másnapig letakarva hagyjuk állni. Majd kamrába elhelyezzük.

HÖLGYEIM!

egyszerre 130 kötőtű

MUNKÁJÁT VÉGI EL

„RAPID” SUPER kézi kötőkészülék

A XX. század szenzációja! Munkája kézimunka. Minden minta köthető. Néhány óra alatt köthet pulóvert, blúzt vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Kérje 13. ismertetőt, Aruforgalmi Kft. Budapest, IV., Sütő-utca 2., félem. 3. Tel.: 188-365.

ÉTREND

AUGUSZTUS HÓ 1-TŐL 10-IG.

- 1. KEDD.** Ebéd: zöldborsóleves, káposztás-kocka. **Vacsora:** petrezselymes burgonya kovászos uborkával, gyümölcs.
- 2. SZERDA.** Ebéd: reszelttészával hamis leves, barackkal töltött lepény. **Vacsora:** luszkos káposzta, gyümölcs.
- 3. CSÜTÖRTÖK.** Ebéd: zöldbaleveles, túrósde-relye. **Vacsora:** hideg felvágott retekkel, gyümölcs.
- 4. PÉNTEK.** Ebéd: zöldségleves, kalarabé főzelék, bundáskenyér. **Vacsora:** pirított kenyér, vaj retekkel, gyümölcs.
- 5. SZOMBAT.** Ebéd: gulyásleves, burgonyás tészta prézliben forgatva. **Vacsora:** almamártás, petrezselymes burgonya.
- 6. VASARNAP.** Ebéd: húsleves, főtt hús, kapormártás, burgonyapüré, almásrétes. **Vacsora:** darált hús, piroera sült burgonya, kovászos uborka, délről tészta.
- 7. HÉTFŐ.** Ebéd: gombaleves, szilvágombóc. **Vacsora:** liptói zöldséppaprikával, gyümölcs.
- 8. KEDD.** Ebéd: kalarabéleves, kelt tészta almával töltve. **Vacsora:** joghurt, hideg felvágott zöldséggel.

FÁRADT ÉS KIMERULT?

Leheljen be zsebkendőjéről vagy dörzsolhőn szét homlokán és halántékán pár cseppet a klasszikus "4711"-ből – máris felfrissült!

No. 4711. Eau de Cologne

EREDETI MINŐSÉGBEN BUDAPESTEN KÉSZULT!

- 9. SZERDA.** Ebéd: gyümölcsleves, kelkáposzta-főzelék. **Vacsora:** délről főzelék, burgonya tészta, olajban kisütve, gyümölcs.
- 10. CSÜTÖRTÖK.** Ebéd: tarhonyaleves, töltött paprika. **Vacsora:** délről töltött paprika, gyümölcs.

ZSIROS, FÉNYES BŐRÜEK
»HELCIT«-TŐL
SZÉPÜLNEK

Szaküzletekben

Bizonyos kellemetlen napokon

NEOKRATIN

Kapható gyógyszerárakban

JAKAB MARGIT

kozmetikája
BUDAPEST, VIII.,
JÓZSEF-KÖRÜT 52

I. emelet 18 sz.

Tovább működik
fenti címen

Telefon: 149-628

Arcápolás, szemölcs-
szűrés és szepő-
végeles eltávolítása
kifűnő hatású szépség-
ápolószerek

Fogad:
d. e. 10-től d. u. 6-ig

MAGYAR NŐK LAPJA Gyermek- újságja

TÜNDI

Írta és rajzolta:
Kinast Kornélia

Kis munkatársunk
(Baja)

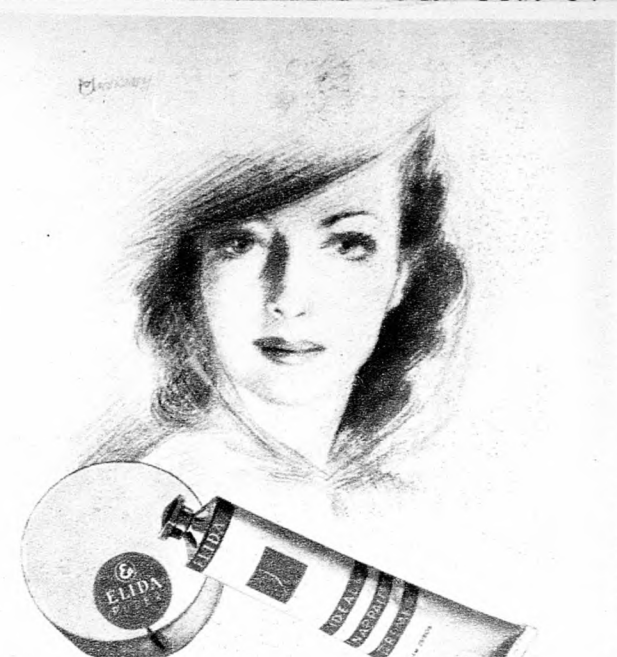

... Volt egyszer, hol nem volt,
Erről szól a mese, Ócsikém,
Karesú volt dereka, rubinpiros
Aranybarna haja, fürgé, kicsi lába.
Ezüstvárbán lakott édes szülei-
vel meg a sok várnéppel, kukttával,
Hanem akármilyen szép volt
Bár ha még fiatal, nagy hibája
Hiába unszolta őt az édesanyja,
De szava annyi volt, mint borsó
— Gyere, édes lányom! Köss fel kis
Jójj ki a konyhába, tanul meg a
Szép a sok tudomány, mivel derék
Tanítómesterek tölték fejécskédet.
Am a főzés fontos. És néked
Mert egykor valaki így bizony nem
A nagy főzőkanál forogjon kezébe.
Tisztíts kacsát, csirkét, tortát süs
... De a királylány orrát fíntor-
Még hogy ő főzön ist illyent
A kis kezeskékét biztos elégetné
S a sok hercegfiú még észre sem

Egy napon mi történt? Vendégség
S hintójából egy szép királyfi
Bevonult a fényes nagy menet a
Pompás terméken át király
A vendég meghajolt, aztán el
— Kedves jó szomszédom és orszá-
Azért jöttem én el, hogy föltek
Szépséges lányotok feleségül ne-
Kedves, bájos, ügyes, hallottam a
S arra kérném őt, hogy adja né-
Ha beleegyeztek, úgy három év
— Addigra nagylány lesz — el-
A királyi párnak tetszett ez a
Elővezettették szépséges Tündikét...
...Könnyedén belibbent, üdén, mint
Harmatos volt szeme, mosolygós az
A királyfi Tündit áhitattal nézte,
Majd mély zengő hangján ujjacs-

Cyönyörű gyémántos gyűrűt hú-
Amilyen régen volt a leányka
— Szép királyleányka, a gyűrűt
Amíg távol leszek, senkire rá ne
Hogyha visszajövök majd három
Ez mutatja, vártál, — mondta el-
..Telt, múltott az idő... a fák már
A madárfészekből kicsi rigók
és az aranyfelhők búcsúztak az
...Majd kristályvirágok nőttek kint
S szolt a királyné: — [a réten...
Ma-holnap asszony lész s nem
Nem mintha te főznél jövő ottho-
De, a régi szokás ezt már így
...Am a királyleány ezzel nem
Inkább elsétált a tóhoz és meg-
Először azonban a gyűrűjét vette,
Koronáját, láncát a gyepre letette.
és amíg a fénylő vízben tovaúszott
A gyűrűje mellé egy kis kacska
Bekapta a fényes, szép gyémántos
Azután nagy vígan legelte a zöld...

őrült a sok szárnyas, amikor
Hogy a lány gyűrűjét a kacska
Mert a kacsák, tyúkok megfogad-
Hogy amíg egy csillag ragyog
A kényes Tündikét megtanítják
A kis engedettengedelmekedni...
Elveszik a leány gyémántos gyü-
Hadd hullassa érte harmatezüst
S a nagy bánatában tud majd
Megtanul a konyhán még tüzet is
(Folytatjuk)

ELIDA
PUDER,
IDEAL NAPPALI CREME

KIS PAJTÁSAINK FÉNYKÉPEI

Balázs Bandi, Budapest

Papp Sándorné unokája, Baby Zalaegerszeg

Szentkúti Dénes, Nagykáta

Hagenbach Kató, Rákospalota

Dienes Andrea és Panni, Gyömrő

Nicha Alajos, Szeged

Kenese Gyula hősi halált halt tart, hadnagy utolsó üzenete, kislányához Évához

Édes kicsi lányom!
A jó Isten áldjon!
Messez jöttem tetőled,
Hirt sem hallok felőled,
Allj most oda képem elé,
Száll a lokem hazafelé,
Reád száll a szeretőtem:
Nem ér soha veszedelem.
Megesőköllök gondolatban,
Megsegít az minden bajban
Ott leszek én melletted,
Így még sosem eszeretlek!
Várjál édes türelmesen.
Egy szép napon megérkezem.
Felülök én Oroszhorba
Szabadeázos vonatomra.
Azon hozzád robuszok,
Akkor leszünk boldogok.
Kicsi lányom, élettem,
Kérd az Istent, így legyen.

1 hét a nő életében

látszólag 10 év fiatalodást is jelenthet arc-
bőre számára. Erről Ön is meggyőződhet.
Asszonyom, hogyha már mindent kipróbált
és arcbőre még mindig száraz, azok a bizo-
nyos szárkafák még nem simultak ki, úgy

Vital

krém, mely a legújabb amerikai tudományos
kutatások alapján készül, női sexualhormont
és vitamint tartalmaz, mely az Ön arcbőrére
is új életet ad!

Vital

krém más, mint a többi! Asszonyom! Ha meg-
akarja őrizni ifjúságát, feltétlenül VITAL-kré-
met használjon. Próbálja meg — ez egyszer
nem fog csalódni!

KAPHATÓ JOBB SZAKÜZLETEKBEN!

Tubus ára P 7 70

Tégely P 12.90

CSIPKEFUGGONY
horgolással vagy te-
cével készíthető.

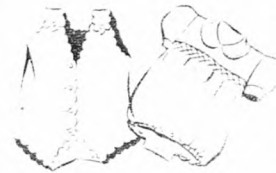
SZÖNYEGMINTA.
Készíthető keresztó-
tással vagy varrti
perzsával.
A leolvasható min-
ta színezése.

- bordó
- mély kék
- vil. terrakotta
- vil. aranybarna
- pasztellzöld
- tengetikék

JATSZÓRUHÁCSKÁK

1—2 éves gyermekek
részére. Színes vász-
onból készítjük. A
gombolásná, kézzel
himzett, cakkozással
diszítjük. A másik
ruhácskút is nadrag-
szerűen gomboljuk.
Nyári cipő, gyerme-
keknek. Maradék szí-
nes pamutot használ-
unk fel a fejréz-
nek aptó lábakkal
való horgolásához, a
talpát készítetjük
vastag kemény papir-
ból és hozzá erősít-
jük varrással a hor-
golt felsőrészt. Két
horgolt szalaggal
erősítjük a lábhoz.
Gyermekeknek mara-
dékvászonból. Szé-
let cakkozottan bu-
roköltéssel himez-
zük. A mintát szár-
öltéssel varrjuk ki.

**Kötött napozóna-
rág** gyermekeknek. Maradék pamutot
használunk fel hozzá. Fürdő- vagy
napozó nadrág maradék pamutból
vagy. **Nyári alvózsák** színes anyagból.
Vállon két pánttal.

KÉZIMUNKA

